

Festivaalikävijöiden odotukset musiikkifestivaalien ter- veysturvallisuudesta

Eveliina Leskelä

Tekijä(t) Eveliina Leskelä	
Koulutusohjelma Matkailun liikkeenjohdon koulutusohjelma	
Raportin/Opinnäytetyön nimi Festivaalikävijöiden odotukset musiikkifestivaalien terveysturvallisuudesta	Sivu- ja liitesivumäärä 52 + 7
<p>Terveysturvallisuus on korostunut COVID-19 pandemian aikana, useita musiikkifestivaaleja on peruttu vuonna 2020 sekä 2021 pandemian johdosta. Festivaalit ovat vetovoimatekijöitä matkailussa sekä osa tapahtumatuotannon matkailun ydinklusteria. COVID-19 viruksen vaikutukset ovat uusi ja ajankohtainen aihe, jonka vuoksi useat tapahtumajärjestäjät ovat joutuneet soveltamaan rajoitteita tapahtumiinsa. Opinnäytetyön tavoitteena on tutkia festivaalikävijöiden mielipiteitä terveysturvallisuudesta musiikkifestivaaleilla.</p> <p>Opinnäytetyössä terveysturvallisuutta käsitellään Suomen COVID-19 viruksen aiheuttamista toimenpiteistä, musiikkitapahtumien tutkimustuloksista pandemian aikana sekä yleisesti festivaalien merkityksestä Suomessa.</p> <p>Opinnäytetyö tehtiin tammikuun 2021 ja toukokuun 2021 välisenä aikana. Sähköinen kyselytutkimus julkaistiin Facebookin suljetuissa ryhmissä sekä kysely oli avoimesti jaettavissa 12.05.2021 ja suljettiin 15.05.2021, jolloin vastauksia oli kertynyt 171 kappaletta. Tulokset käsiteltiin muokkaamalla vastaukset suhteellisiksi prosenttijakaumiksi sekä havainnollistamalla ympyrä- ja palkkikaavioilla, ympyrä- ja palkkikaaviot havainnollistavat selkeämmin mielipiteiden hajontaa, joka helpottaa tulosten analysointia. Työssä käytettiin myös ristiintaulukointia, esimerkiksi vertailemalla eri ikäluokkien mielipiteitä terveysturvallisuudesta musiikkifestivaaleilla.</p> <p>Sähköisen kyselyn tulokset tukivat tietoperustan sisältöä festivaaleista, COVID-19 viruksen vaikutuksista sekä koronaviruksen aikana tutkittujen musiikkitapahtumien tuloksia. Vastaajat pitivät tärkeänä terveysturvallisuuden edistämiseksi käsihygieniää, saniteettitilojen siisteyttä sekä vastaajat odottavat festivaalijärjestäjiltä tarkkaa huomiota siisteyteen ja turvaväleihin. Kyselytutkimuksen analysoinnissa tuli voimakkaana teemana tasainen mielipiteiden jakautuminen terveysturvallisuudesta ja koronaviruksesta.</p> <p>Kokonaisuudessa kyselytutkimuksen tulokset olivat lupaavia: yleisesti terveysturvallisuus on tärkeä elementti vastaajille sekä vastaajien mielipiteet terveysturvallisuudesta ovat realistisia koronavirustartuntojen ennaltaehkäisemisessä.</p>	
Asiasanat Musiikkifestivaalit, tapahtumat, pandemia, COVID-19, terveysturvallisuus.	

Sisällys

1	Johdanto.....	1
2	Festivaalit	3
2.1	Musiikkifestivaalit	5
2.2	Festivaalien historia Suomessa.....	6
2.3	Finland Festivals	7
2.4	LiveFIN ry.....	8
3	Festivaalien rakenne.....	9
3.1	Festivaalien tulo- ja kulurakenne.....	9
3.2	Tuottojohtaminen	10
3.3	Henkilöstö	12
3.4	Markkinointi.....	13
3.5	Riskienhallinta.....	14
3.6	Festivaalien merkitys.....	15
3.7	RESTART-19 Tutkimus.....	16
3.8	Pandemian aikana järjestetyt festivaalit	16
4	Tartuntataudit, koronavirus	18
4.1	SARS	19
4.2	Uusi koronavirus	20
4.2.1	Koronaviruksen tarttuminen ja oireet	20
4.2.2	Koronaviruksen rokotteet	21
4.2.3	Koronaviruksen muunnokset.....	22
4.3	Koronapandemian vaikutukset Suomessa	22
4.4	Koronarajoitusten purkaminen	24
5	Tutkimuksen toteutus.....	26
5.1	Tutkimusmenetelmä.....	27
5.2	Kyselyn laatiminen	29
5.2.1	Kyselylomakkeen suunnittelu ja rakenne	30
5.2.2	Tutkimuksen suorittaminen ja otanta	30
5.3	Tulosten käsittely	31
6	Tulokset.....	32
6.1	Vastaajien taustatiedot.....	32
6.2	Koronavirus ja musiikkifestivaalit yleisesti.....	34
6.3	Pandemian aikana musiikkifestivaaleille osallistuneet kävijät	36
6.4	Terveysturvallisuus musiikkifestivaaleilla 2021	38

6.5 Vastaajien omat odotukset terveysturvallisuudesta festivaaleilla tulevaisuudessa.....	43
7 Pohdinta	45
7.1 Luotettavuus ja toistettavuus.....	49
7.2 Oma oppiminen.....	51
Lähteet.....	53
Liitteet	60
Liite 1. Kyselytutkimus	60

1 Johdanto

”Ensimmäiset kesäfestivaalit peruuntuivat – Kuopio tanssii ja soi siirtyy syksyyn, Ruisrock pohtii vaihtoehtoista tapahtumaa. Maailmalla monia isoja kesäfestivaaleja on myös jo peruttu koronatilanteen takia.” (Vedenpää 2021).

Festivaalit ovat merkittäviä vetovoimatekijöitä matkailulle ja matkakohteille. Festivaalit voidaan luokitella kulttuuritapahtumiksi ja toteutuksen perusteella ne voidaan luokitella alaluokkiin. (Manka 2016, 192–194.) Läpi historian yhteiskunnissa ja maanosissa on ollut festivaaleja. Tarve yhteiseen juhlimiseen ja sosiaalisiin kanssakäymisiin on osa festivaalikulttuuria. Festivaalit herättävät pääosin positiivisia tunteita, erityisesti Suomessa kesällä festivaalien odotus korostuu niin kaikenkokoisilla paikkakunnilla. Festivaalit ovat useasta osasta syntyvä kokonaisuus, jonka osat sitoutuvat toisiinsa ajallisesti ja fyysisesti. (Silvanto 2016, 8–11.) Koronaviruksen vaikutukset ovat uusia ja ajankohtaisia nykymaailmassa, tutkittua tietoa aiheesta ei ole paljon saatavilla. Saatavilla olevat tiedot koronaviruksen vaikutuksista ovat ajankohtaisia ekonomisista ja sosiaalisista vaikutuksista, näitä tietoja heijastetaan opinnäytetyössä. Suomessa järjestetään vuosittain satoja festivaaleja, koronaviruksen myötä vuonna 2020 järjestettävien festivaalien määrä tippui kymmeneen.

Opinnäytetyössä tutkitaan festivaalikävijöiden mielipiteitä sekä odotuksia terveysturvallisuudesta musiikkifestivaaleilla: vuoden 2020 musiikkifestivaalikokemukset terveysturvallisuus näkökulmasta, festivaalikävijöiden odotuksia tulevista festivaaleista sekä mitä terveysturvallisuustoimenpiteitä he pitävät tärkeinä musiikkifestivaaleilla. Mielipiteitä kartoitetaan kvantitatiivisen kyselytutkimuksen avulla. Vastauksia verrataan jo järjestettyihin konserttien ja tapahtumien alustavista tutkimustuloksista. Vertailussa käytän Saksan yliopiston (Universitätsklinikum Halle) tuloksia sekä muiden tapahtumien järjestämisen tutkimuksia, niiden onnistumisesta. Tutkimukset tapahtumien onnistumisesta ovat uusia, joten saatava julkinen materiaali ei ole kattavaa sekä tutkimuksessa rinnastetaan Suomen hallituksen linjauksia suosituksia, tapahtuman järjestämisestä pandemian aikana, saatavilla olevia aineistoja käytetään osana tietoperustassa ja kyselytutkimuksen laatimisessa, näitä tietoja hyödynnetään johtopäätöksissä.

Tutkimuksen tavoitteena on selvittää uuden koronaviruksen COVID-19 vaikutukset festivaalikävijöiden odotuksiin terveysturvallisuudesta pandemian aikana ja jälkeen. Työn tavoitteena on lisätä tietämystä festivaalikävijöiden odotuksista musiikkifestivaalien terveysturvallisuudesta ja rajoitusten vaikutuksista festivaalikokemukseen. Tuloksia voidaan hyödyntää festivaalien ja tapahtumien järjestämisessä ja kehityksessä tulevaisuudessa.

Tutkimuksen pääongelmana on festivaalikävijöiden odotukset festivaalijärjestelyiden terveysturvallisuudesta. Tarkoituksena on saada selville mitkä terveysturvallisuustekijät vaikuttavat musiikkifestivaaleille osallistumiseen ja festivaalikävijöiden mielipiteet terveysturvallisuudesta.

Tutkimuksen alaongelmia ovat:

- Mitkä taustatekijät vaikuttavat festivaalikävijöiden osallistumiseen musiikkifestivaaleille pandemian aikana?
- Mitkä terveysturvallisuus toimenpiteet mahdollistavat musiikkifestivaaleilla käynnin pandemian aikana?
- Kokevatko festivaalikävijät turvallisemmaksi osallistua musiikkifestivaaleille 2022?

Opinnäytetyö rajattiin koskemaan Suomen musiikkifestivaalien terveysturvallisuutta uuden koronavirus COVID-19 pandemian aikana ja jälkeen. Tutkimuksessa festivaalikävijöiden sukupuolella ei ollut merkitystä, kyselyn kohderyhmä rajattiin täysi-ikäisiin festivaalikävijöihin. Tutkimuksessa huomioitiin esimerkkejä muista uuden koronaviruksen aikana järjestetyistä ja tutkituista festivaaleista Suomessa ja ulkomailla. Opinnäytetyön viitekehys koostuu kahdesta teemasta: festivaaleista ja koronaviruksesta. Festivaaleja käsiteltävissä luvuissa kerrotaan yleisesti festivaaleista, erilaisista taide- ja kulttuurifestivaaleista ja festivaalien historiasta Suomessa. Toinen luku kertoo festivaalien rakenteesta, eri tutkimuksista tapahtumatuotannon alkamiselle ja toteutukselle COVID-19 viruksen aikana ja toteutuneista festivaaleista kesän 2020 aikana. Kolmas luku tartuntataudeista kertoo yleisesti virusten liikkuvuudesta ja tartunnasta, ensimmäisen tiedettävän epidemian aiheuttanut koronavirus SARS alkuperästä ja uuden koronaviruksen COVID-19 vaikutuksista Suomessa, leviämisestä ja oireista.

2 Festivaalit

Festivaalit ja tapahtumat osoittavat festivaalialan olevan enemmän tai vähemmän tunnettu myötävaikutuksesta matkailun ja taloudellisen kehityksen strategiassa, välineenä yhteisön osallistumisessa paikkakunnan kehityksen ja imagon parantamisessa. Festivaalien merkitys voidaan tuoda esille laajemmasta ja monitahoisesta kulttuurimuutoksesta yhteiskunnassa, festivaalien muutos on yhtenäinen vapaa-ajan matkustamisen ja sosiaalisten muutosten kanssa. Festivaalit voidaan nähdä tuotettuina esityksinä, modernissa ja perinteisessä maailmassa. (Long & Robinson 2004, 2.)

Maailman matkailujärjestö World Tourism Organization (UNWTO), määrittelee matkailun vapaa-ajan, työn tai muun elinympäristön ulkopuolella, korkeintaan vuoden pituiseksi matkailuksi. Toimialana matkailu on laaja kokonaisuus, joka sisältää useita eri toimialoja. Tyypillisiä aloja matkailulle ovat majoitus- ja ravitsemistointi, matkatoimistojen ja matkanjärjestäjien toiminta (varauspalvelut), urheilutoiminta, huvi- ja virkistyspalvelut ja muut henkilökohtaiset palvelut, kulttuuri- ja viihdetoiminta sekä henkilöliikenne ja liikennettä palveleva toiminta. Bruttokansantuotteesta matkailun osuus oli 2,5% vuonna 2017, matkailualalle on ominaista heijastusvaikutukset muille toimialoille, OECD:n (Organisation for Economic Co-operation and Development) arvioi, että yksi matkailueuro tuo liikevaihtoa muille toimialoille 0,56 euroa. (Jänkälä 2019, 7.)

Matkailun ydinklusterin kuuluvat toimialat majoitus-, ravitsemis- ja ohjelmapalveluiden sisälsivät lähes 19 000 yritystä vuonna 2017. Toimialojen liikevaihto toi 9,7 miljardia euroa ja sektori työllisti suoraan yli 72 000 henkilötyövuotta. Festivaalit ovat osa matkailun ydinklusterin ohjelmapalveluita, vapaa-ajan- ja virkistystoiminnan osaa. Ohjelmapalveluiden osuus matkailun ydinklusterin liikevaihdosta vuonna 2017 oli 28% yli 2,7 miljoonaa euroa. Henkilövuosista ohjelmapalvelutoiminta työllistivät 17% matkailun ydinklusterista. (Jänkälä 2019, 12.) Matkailun laaja klusteri on yli 19,6 miljardin kokonaisuus, joka työllisti vuonna 2017 yli 112 000 henkilötyövuotta suoraan matkailualan yrityksissä. Vuokratyövoima on oleellinen osa matkailualaa, jota ei huomioida matkailun klusterin tilastoissa. Kokonaisuutena ohjelmapalveluyritysten määrä vuonna 2017 oli 6309 kappaletta ja henkilöstöä

11 815 henkilöä. Ohjelmapalveluiden liikevaihto vuonna 2017 oli 2,7 miljardia euroa. Ohjelmapalveluiden toimialoihin kuuluvat kulttuuripalvelut, urheilu- ja virkistystoiminta. (Jänkälä 2019, 8–9.)

Kainulainen (2004, 20) ilmaisee festivaalien ohjelman olevan sidottu kokonaisuus, joka koostuu festivaalikävijöille suunnatuista avoimista tilaisuuksista. Silvanto (2007, 125) kertoo festivaalikentän laajenemisen muutoksesta erilaisiin ala- ja yläkulttuuriin, joka korostaa kaupungin innovatiivisuutta ja moninaista kaupunkikulttuurin osaamista. Kainulainen (2004, 20) täydentää Silvannon (2007, 125) näkökulmaa festivaalien uniikista -kertaluontoisesta kokemuksesta, joka nostattaa kaupunkien, alueiden tietoutta, tunnettavuutta, vetovoimaisuutta sekä festivaalien hyödynnettävyyttä matkailukohteena. Opetus ja kulttuuriministeriö (2016, 15–19) lisää Kainulaisen (2004, 20) ja Silvannon (2007, 125) tutkimuksia festivaalien kulttuuri-merkityksestä maakunnallisesti kuin poliittisesti taide- ja kulttuurifestivaalien olevan osa aineetonta kulttuuriperintöä, jotka heijastavat aikansa taide- ja kulttuurielämää kuin politiikkaa.

”Aineettomalla kulttuuriperinnöllä tarkoitetaan käytäntöjä, kuvauksia, ilmauksia, tietoa, taitoja sekä niihin liittyviä välineitä, esineitä, artefakteja ja kulttuurillisia tiloja, jotka yhteisöt, ryhmät ja jossain tapauksissa yksityishenkilöt tunnustavat osaksi kulttuuriperintöä. Tätä aineetonta kulttuuriperintöä, joka siirtyy sukupolvelta toiselle, yhteisöt ja ryhmät luovat jatkuvasti uudelleen suhteessa ympäristöönsä, vuorovaikutuksessa luonnon ja oman historiansa kanssa. ja se tuo heille tunteen identiteetistä ja jatkuvuudesta, edistäen siten kulttuurisen moninaisuuden ja inhimillisen luovuuden kunnioitusta.” Valtioneuvoston asetus aineettoman kulttuuriperinnön suojelemisesta tehdyn yleissopimuksen voimaansaattamisesta. (47/2013 Finlex.)

Festivaalit ovat yhteisöllistä toimintaa, jolla on merkitys ihmisten hyvinvoinnille ja identiteetin rakentumiselle. Kulttuuritapahtumat avustavat mielikuvan luomisessa paikan hengestä, autenttisesta elämäntavasta ja toimintaympäristöstä. Festivaalien monimuotoisuus korostuu suomalaisten aktiivisuutena festivaalien tuottajina, järjestäjinä kuin kävijöinä. Festivaalien myönteiseen kehitykseen vaikuttavat vapaa-ajan ja matkailun lisääntymisen sekä koulutus- ja elintason nousun ohella festivaaliorganisaatioiden joustavat tavat toimia. Festivaaliorganisaatioilla on mahdollisuus reagoida yleisön mieltymysten muutoksiin nopeasti ja luomaan uutta sisältöä, edistäen festivaalien kehitystä. Tärkeimmäksi sosiaalisiksi syiksi festivaaleilla

käynti on perusteltu laadukkaana ohjelman ohella ilmapiiriin, tunnelmaan ja yhdesäoloon. Festivaalit edistävät eri väestöryhmien mahdollisuuksia osallistua taiteen ja kulttuurin kokemiseen, harrastamiseen, luomiseen ja tekemiseen. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2016, 15–19.)

2.1 Musiikkifestivaalit

Musiikki on yksi matkustamisen vetovoimatekijöistä, erilaiset tyyllilajit ja maiden kulttuurinen musiikkiperinne laajentavat matkailualaa. Matkailu on samanaikaisesti sosiaalista, ekonomista, kulttuurillista, ympäristön ja politiikan ilmiötä. Jokainen matkailun teema on merkittävä musiikkimatkailulle, kuten muille matkailun pienemmillä markkinaraoilla. (Connel & Gibson 2005, 1–3.) Kopomaa (2016, 41–41) kertoo festivaalien muodostumisesta maantieteellisiksi keskittymiksi, joka edellyttää erilaisten musiikkityylien huomioimista, eri kuluttajaryhmien kohdennettuun sisältöön. Connel & Gibson (2005, 8) näkökulma perustuu vapaa-ajan matkustamisen kiinnostukseen, kasvavan perinteiden ja nostalgian laajenemiseen, joka luo nopean kasvun musiikkifestivaalien kysynnässä sekä musiikkifestivaalien kasvusta paikallisista tapahtumista, kansainvälisiksi.

Puistokonserteista ja maakuntafestivaaleista on kehittynyt kansallisesti merkittävä ja kansainvälistä huomiota tavoittelevia tapahtumia. Monien päivien ohjelma festivaaleilla on edellyttänyt useampia esiintymislavoja. Musiikkifestivaalien sivulavat luovat esiintymismahdollisuuden nouseville artisteille. Useamman päivän festivaali on edullisempi vaihtoehto verrattuna yhteen tapahtumapäivään, sillä festivaalien kulurakenne palveluiden ja rakentamisen myötä ovat suurimpia kokonaisbudjetin kuluja. (Kopomaa 2016, 35.)

Suomen lyhyt kesäkausi on luonut päällekkäisyyttä festivaalien tarjonnassa. Festivaalien kilpailu on voimakkainta niiden tapahtumien välillä, jotka tyyllilajiltaan ja rakenteeltaan muistuttavat samaa teemaa. Festivaaleille haastava kilpailutilanne, päällekkäisen festivaalisesongin aikana voi olla myös yhteistoiminnan peruste, yhteinen tavoite voi lisätä tapahtumien kutsuvuutta määrällisin keinoin. Festivaalien yhteinen tavoite voi luoda synergiaa, esimerkiksi kahden eri tyyllilajin festivaalit voi houkutella tapahtumien esiintyjälistan avulla eri musiikkityylilajien kuuntelijoita. Festivaalien ammatillinen järjestäminen on kehittynyt laajasti, erilaisilla ohjelmilla

voidaan luoda kiinnostava tarjonta jokaiselle festivaalikävijälle. Festivaaleilla on myös vaihtoehtona suunnata koko tapahtumatarjonta tietyn musiikkilajin yleisölle, esimerkiksi blues-piknik perheille, elektronisen musiikin tai metallimusiikin kuuntelijoille. (Kopomaa 2016, 36–37.)

Suomen rockfestivaalit ovat perinteisesti sijoittuneet esimerkiksi avoimeen luontoon, puistoihin tai leirintäalueille sekä popkulttuuri näyttämöt ovat keskittyneet torien ja kaupunkien asumattomille reuna-alueille. Festivaaleja on ainakin kolmea kokoa: ihmisläheisyyteen keskittyvät pienet konsertit, yleisö- ja artistiystävällisiä keskikokoisia festivaaleja ja turvajärjestelyitä vaativat massakonsertit. (Kopomaa 2016, 41–42.)

2.2 Festivaalien historia Suomessa

Opetus- ja kulttuuriministeriö (2016, 15) kertoo kulttuurifestivaalien historiasta, ensimmäisistä Suomessa järjestetyistä festivaaleista 1800-luvun, joita kulttuuripoliittinen valistusajattelu varjosti. Suomen festivaaleille otettiin mallia muista Euroopan maista, suurimmaksi osaksi Saksasta sekä Baltian maista. Euroopassa muiden taiteenalojen festivaalien järjestäminen kasvoi musiikkifestivaalien ohella, toisen maailmansodan jälkeen. Silvanto (2007, 12) kertoo yksityiskohtaisemmin toisen maailmansodan jälkeisistä festivaaleista ja niiden kansainvälisistä trendien vaikutuksista, joista Sibelius-viikot olivat esikuvana, luodessa Suomesta positiivista kuvaa maailmalla. Sibelius-viikot muuntautuivat Helsingin juhleviikoksi, joita järjestettiin ensimmäisen kerran vuonna 1968. Useita muita festivaaleja perustettiin 60-luvulla ympäri Suomea, esimerkiksi Pori Jazz, Kaustisen kansanmusiikkijuhlat sekä Savonlinnan oopperajuhlat. (Silvanto 2007, 12.)

Silvanto (2007, 50) tuo ilmi musiikkifestivaalien kulttuurikehityksestä 70-luvun alussa, muutosta alusti uudenlaiset vapaa-ajantavat sekä muut kulutustottumukset. Muuttoliike maaseudulle pääkaupunkiseudulta, loi uuden kysynnän maaseudun festivaaleille, joka toimi vastapainona kaupunkikulttuurille, 60-luvun lopulla. Opetus- ja kulttuuriministeriö (2016, 16) täydentää Silvantoa (2007, 50) kertomalla festivaalien perustamisen tärkeydestä maaseudulle, joka kehitti maaseutumatkailua kokonaisuutena, Suomessa maaseutufestivaalien tarkoituksena oli olla osa Suomen kansainvälistä matkailumarkkinointia.

1980-luvulla Suomen musiikkikehitys laajeni ja tuli osaksi kansankulttuuria. Suomen hallitus alkoi luomaan uutta kulttuuri-ilmapiiiriä, jonka johdosta Helsingille haettiin Euroopan kulttuuripääkaupungin nimitystä vuodelle 2000. Keskellä lama-aikaa alkaneen kulttuuripääkaupunkiprojektin tavoite oli taloudellinen. Kulttuuripääkaupunkiprojekti kasvatti kulttuurituottajien ammatillista taitoa sekä tarjosi resursseja festivaalien kehittämiseen ja luomiseen. (Silvanto 2007, 12.) Suomen ammatillinen kehitys musiikkiteollisuudessa kymmenen vuoden aikana, avasi ovet 1990-luvulla kansainvälisille markkinoille. (Silvanto 2007, 50.)

Silvanto (2007, 51) kertoo kuinka, 2000-luvulla festivaalit loivat ja kehittivät uutta kulttuuria, joka oli monipuolisempaa ja laajempaa aikaisempaan verrattuna. Uudet tapahtumat edustivat erilaisia arvomaailmoita sekä näkemyksiä. Opetus- ja kulttuuriministeriö (2016, 17) täydentää taide- ja kulttuurifestivaalien myönteiseen kehitykseen vaikuttivat elintason, vapaa-ajan ja matkailun nousun lisäksi, festivaaliorganisaatioiden joustavuus toimintatavoissa. Organisaatioiden reagointi mieltymysten muuttumiseen, joka edistää taiteen sisäistä kehitystä. Opetus- ja kulttuuriministeriö (2016, 17) mainitsee festivaalitoiminnan keskeinen arvo nykypäivänä kuin sata vuotta sitten on sen yhteisöllisyydessä.

2.3 Finland Festivals

Finland Festivals yhdistyksen jäsenfestivaaleihin kuuluu 79 jäsentä, joka sisältää monitaide-, musiikki-, tanssi-, teatteri-, kirjallisuus-, kuvataide-, elokuva- ja nuorten festivaaleja. Finland Festivals yhdistyksen tehtäviin sisältyvät esimerkiksi edunvalvontaa festivaaleilla ja he edistävät jäseniensä kansainvälistymistä sekä vaikutusta kulttuurimatkustelussa. Finland Festivals on tukemassa festivaalien toiminnan edellytyksiä ja vaikuttamassa festivaalialaa koskevaa lainsäädäntöä. Finland Festivals käyttää myös lyhennettä FF. (Finland Festivals.)

Finland Festivals hyväksyy jäsenekseen vain vakiintuneita taide- ja kulttuurifestivaaleja. Finland Festivals -järjestön tehtävänä on helpottaa festivaalien välistä yhteistyötä ja markkinoida niitä maailmalle. (Silvanto 2007, 11–12.) Jyväskylän Kesen yhden perustajan ja myöhemmin Helsingin juhlatuokkien johtajan Seppo

Nummen ideana Finland Festivals -järjestö aloitti toimintansa vuonna 1966. (Silvanto 2007, 12.)

2.4 LiveFIN ry

LiveFIN ry toimii etujärjestönä sekä verkostona suomalaisille musiikkitapahtumille, he edesauttavat tapahtumia ja tukevat tapahtumajärjestäjiä. LiveFIN ry:n yhteisönä on musiikkitapahtumatoimijoita, yhteisölle LiveFIN ry tarkoituksena on suorittaa edunvalvontaa sekä kehittää tapahtumia. Heidän tehtäviinsä kuuluu elävän musiikkiteollisuuden parantaminen vaikuttamalla alan päätöksiin, korostamalla musiikin merkitystä yhteiskunnallisesti sekä kehittää jäseniensä yhteistyötä kansainvälisesti. He tuovat haluavat kasvattaa musiikkikulttuurin alaa moninaisena sekä kasvattaa alan merkitystä taloudellisesti sekä työllistäjänä. Jäseninä LiveFIN ry:ssä toimii musiikkialan toimijoita, esimerkiksi erilaisia festivaaleja, keikkajärjestäjiä sekä festivaaleja. (LiveFIN ry 2020.)

3 Festivaalien rakenne

Ali (2012, 51–52) esittelee tapahtuman suunnittelun periaatteen kaksi elementtiä, teeman kehitys ja luovuus. Teeman kehityksessä luodaan tapahtumasta yhtenäinen kokonaisuus kansainvälisten trendien ja kulttuurin keskellä. Tapahtuman teeman kehityksessä otetaan huomioon tapahtuman sisältö, viihde, ympäristö, tuottaminen, ohjelma, lisäpalvelut sekä tapahtuman teema. Ali (2012, 55) painottaa tutkimuksessaan luovuuden tärkeyttä tapahtuman onnistumisen sekä mieleenpainuvuuden kannalta. Luovuutta voidaan kuvailla tapahtumissa uniikkina, alkuperäisenä ja autenttisenä. Parry & Shone (2013, 98–99) keskittyvät yksityiskohtaisemmin kokonaisuutena festivaalien suunnittelun rakenteeseen, tapahtumasuunnittelun periaatteita: kenelle ja miksi niitä tehdään, onko festivaalien tarkoitus hyväntekeväisyys, tuoton tekeminen tai varainkeruu. Festivaalien päämäärä voi olla kulttuurin esille tuonti, vapaa-ajan tai järjestöllinen tapahtuma. Festivaalien koko ja päämäärä määrittelee, järjestetäänkö tapahtuma vapaaehtoisilla esimerkiksi paikalliskunnan varainkeruu vai onko festivaalien päämääränä tuotto, jolloin festivaalijärjestäjä on yleensä ammattimainen organisaatio. Festivaalien järjestämisen rakenne on yleensä joko ammattimainen, joka toimii osittain vapaaehtoisilla tai kokonaan vapaaehtoistyöllä järjestetty tapahtuma. (Parry & Shone 2013, 98–99.)

Parry & Shone (2013, 100–101) kertovat myös järjestelyistä, jotka täytyy ottaa huomioon tapahtumaa suunniteltaessa ja toteuttaessa, kuten henkilöstön, esiintyjien, ohjelman, oheistuotteiden ja -palveluiden, lupien, paikan ja ajankohdan sekä markkinoinnin, talouden, rahavarojen, riskien ja tavoitteiden kannalta.

3.1 Festivaalien tulo- ja kulurakenne

Suomessa Opetus- ja kulttuuriministeriö tukee vuosittain kulttuurifestivaalien toimintaa, talousarvion määrärahan puitteissa. Tuen myöntöperusteita festivaaleille ovat vakavaraiset festivaalitoimijat, kansainvälinen ja kotimainen merkittävyys, ohjelman sisältö sekä monipuolinen tarjonta. Festivaalien täytyy myös olla vakiintuneita ammattimaisesti, toiminnan merkitys osallistumisen ja osallisuuden parantamisessa sekä saavutettavuus yhdenvertaisuuden edistämiseksi, ympäristö vastuullisuuden huomiointi sekä hakijan ja sen taustayhteisöjen rahoitusasema ja taloudellisen tilanteen mukaisesti. (Karttunen, Kurlin, Luonila & Mäenpää 2019, 18.)

Festivaalitoiminnan kokonaisrahoitus muodostuu useista lähteistä, tapahtumaorganisaation oman toiminnan tuotoista, julkisista avustuksista, yksityisestä rahoituksesta eli sponsoriyhteistyön tuloista sekä erilaisten rahastojen ja säätiöiden avustuksista. Julkista rahoitusta täydentää myös maakunnan liitoilta saatava avustus, jota myönnetään esimerkiksi EU-tukena. (Karttunen ym. 2019, 18.)

Festivaalien toiminnan tuotot muodostuvat pääsylipputuloista, myynti- ja palvelutoiminnasta sekä muista tuloista esimerkiksi myyntipisteiden vuokraustoiminnasta. Festivaalitoiminnan kulut voidaan luokitella yleis-, ohjelma- ja tapahtumatuotannon menoista. Yleisiin menoihin sisältyy hallinto- ja palkkakulut, ohjelma- ja tapahtumatuotannon kuluihin kuuluvat esiintyjiin liittyvät kulut, markkinointi- ja tekniikka kuluista. Muut yleiskulut sisältävät vakuutuksia, jäsenmaksuja, korko- ja muita rahoituskuluja. Ostopalvelukuluja festivaaleilla tulee järjestys- rakennus-, vartiointi-, ja tekniikkapalveluilta. (Karttunen ym. 2019, 18.)

3.2 Tuottojohtaminen

Tuottojohtaminen osoittaa tapahtuman potentiaalisen tarjonnan, tarpeen ja hinnan mukaan, tuottojohtamisen menetelmällä voidaan arvioida festivaalin tuottavuutta. Tuottojohtamista voidaan festivaaleilla hyödyntää erilaisilla hinnoittelupolitiikalla, suosituimmille festivaalipäiville hinta voi olla korkeampi tai pääsylippu voi olla halvempi koko festivaaleille kuin ostaessa liput erikseen eri päville sekä esiintyjälistä voi vaikuttaa myös lippujen haluttavuuteen, jonka avulla hintoja voi nostaa tietylle päivälle. Jos hinnat ovat huomattavasti isommat, riskinä on lipputulosten menetys. Hinnoitellulla voidaan tapahtumaan saada oikea asiakas oikeaan aikaan, joka maksimoi tuottoa. (McMahon-Beattie & Yeoman 2004, 202–204.)

Tuottojohtamista on sovellettava tapahtuma- ja festivaalialalle, jossa on kiintiömäärä, kysyntä epävakaata ja kohderyhmä pienempi, kuin perinteisen tuottojohtamisen aloilla kuten halpalentoyhtiöissä. Festivaalikävijöiden määrä voi vaihdella päivittäin, pääsylippujen hinnoittelun on hyvä olla joustava, jotta tapahtuma saa kävijämäärän mahdollisimman lähelle maksimikapasiteettia. Tapahtumajärjestäjä

voi hinnoitella liput myös peruutusehtojen mukaisesti, halvemmat lipuille ei ole peruutusoikeutta ja kalleimmilla on tiettyyn määräaikaan mennessä peruutusoikeus. (McMahon-Beattie & Yeoman 2004, 205–207.)

Informaation ja kommunikoinnin kehittyminen internetissä on kehittänyt tapahtuma- ja festivaalialaa. Informaatio eri festivaaleista ja tapahtumista on kasvattanut saavutettavuutta eri kohderyhmille kansainvälisesti. Tapahtumajärjestäjille lipunmyynti voi aiheuttaa huomattavia kuluja ja hallinnallisia toimenpiteitä, lipunmyyntijärjestelmällä on suuri merkitys myynnin onnistumiselle. Merkittävimpiä huomioita lipunmyynnissä on hallinta kapasiteetti lippujen varauksessa ja myynnissä. Festivaaleille lipunmyynti on merkittävä työkalu yhteistyökumppaneiden hankinnassa, esimerkiksi matkatoimistojen, hotellien ja ravintoloiden kanssa. Yhteistyökumppaneiden avulla esimerkiksi majoitustarjousten tai festivaalien jatkojuhlien kanssa tapahtumajärjestäjää on potentiaali kerätä enemmän kiinnostusta festivaaleille saavutettavuudella. Festivaaleilla käytetään usein myös ennakkolipun myyntiä, jossa hinnat ovat halvemmat kuin normaalisti, alennettuja lippuja myydään yleensä heti festivaalien jälkeen ja tarjous on voimassa rajoitetun ajan. Ennakkolipunmyynti on hyödyllinen niin tapahtumajärjestäjälle kuin asiakkaille, tapahtumajärjestäjälle se luo kassavirtaa ennen festivaaleja ja asiakkaille tämä takaa paikan festivaaleilla ja jos festivaalialue on jaettu osiin, se takaa ryhmille lippujen varaamisen samalle alueelle. (Beaven & Laws 2004, 184–187.)

Monet festivaalit, joille on yleistä tapahtumapaikalla pääsylippuja ostavat asiakkaat, ovat ottaneet hinnoittelumallia lipunmyyntiin halpalentoyhtiöiden hinnoittelusta. Ennen festivaaleja ostetut liput internetistä tai tapahtumamyymyjiltä ovat halvempia, kuin tapahtumassa ostetut liput, tapahtuman lähestyessä lippujen hinnat nousevat merkittävästi verrattuna lipunmyynnin aukeamisen hintoihin. (Beaven & Laws 2004, 188.)

Lippumyynnin ulkoistamisessa on yleensä vastuussa erillinen lippupiste, varaustoimisto tai tapahtumamyyntiin erikoistunut lipputoimisto. Lipunmyynnin ulkoistamisen etuja ovat kulujen vähennys myyntipisteen ja tarvittavien tavaroiden hankinnassa, palvelun tasainen laatu ja omien henkilöstökulujen vähentäminen. Ulkoisella lipunmyyntitoimistolla on usein useita erilaisia tapahtumia ja kohteita myynnissä sekä lippujen saavutettavuuden laajentuminen, joka alentaa asiakkaiden

kynnystä ottaa yhteyttä tapahtumasta. Sisäisessä myynnissä tapahtumajärjestäjällä on yleensä omat myyntikanavat ja tapahtuman internetsivut. Tapahtumajärjestäjän on hyvä huomioida myynneissä hintalaatu suhde esiintyjä- ja tapahtumasuosioon verrattaessa, lippujen määrä, kanta-asiakkuusedut esimerkiksi aikaisempi ja halvempi ennakkomyynti ja ryhmämyynnin saavutettavuus. (Beaven & Laws 2004, 192–193.)

3.3 Henkilöstö

Tapahtumissa on epätodennäköistä, että organisaatorakenne olisi kaikissa samanlainen. Pääpiirteittäin tapahtumaorganisaatio sisältää kävijäpalvelu- ja henkilöstötoiminnan, markkinoinnin, hallinnon ja talouspuolen, näitä viittä osastoa voidaan jakaa pienempiin alaluokkiin, riippuen festivaalin koosta. Festivaaleilla on monia eri osa-alueita palvelualan toiminnoissa esimerkiksi tilaisuus- ja juhlaosasto, elintarvike- ja anniskelupalvelut, näytös- ja tekniset palvelut sekä lisämyynti ja informaatiopalvelut. Näitä osa-alueita voidaan jakaa tuki- ja kävijäpalveluiden kesken. Henkilöstötoiminta voi yhteistoiminnassa talouspuolen kanssa hoitaa rekrytointia työntekijöille, että vapaaehtoisille, kouluttamisen sekä roolien jaon. Markkinointi osasto voi kattaa esimerkiksi tuloksen valvonnan, markkinoinnin sekä asiakaskyselyihin vastaamisen. Talous- ja hallinto-osasto kattaa esimerkiksi palkkahallinnon, budjetoinnin sekä hallinnolliset lupa- ja vakuutusasiakirjat. Tällaisella tapahtumaorganisaatio rakenteella esimiehet ovat yleensä ainoita palkallisia työntekijöitä tapahtumajärjestäjäorganisaatiossa. (Shone & Parry 2013, 274–275.)

Vapaaehtoistoiminta kattaa suuren osan festivaalien henkilöstöstä, usein vapaaehtoistyö on elintärkeä festivaalien onnistumiselle. Festivaaleilla on usein töissä vapaaehtoisia työntekijöitä, jotka työskentelevät ilman palkkaa tapahtumaorganisaatiossa. Vapaaehtoistyöntekijöiden motiiveja työskentely voi olla yhteishengen kehittäminen ja itsensä kehittäminen sekä mahdollisuus osallistua tapahtumaan. Vapaaehtoistyö voi antaa työntekijöille mahdollisuuksia löytää uusia kiinnostuksen kohteita, rakentaa ammattimaisia suhteita ja olla osana kulttuuritapahtumaa. Vapaaehtoisten työtehtäviin voi kuulua esimerkiksi asiakaspalvelu puhelimitse ja internetissä, asiakkaiden vastaanottaminen tapahtumapaikalla, anniskelu ja elintar-

vikemyynti sekä opas- ja tukipalvelut. Vapaaehtoiset voivat saada työpanoksestaan ilmaisen ruokailun, lippuja esityksiin sekä joissakin tapauksissa tapahtumajärjestäjä järjestää kiitosjuhlan vapaaehtoisille. (Autissier 2015, 138–141.)

3.4 Markkinointi

Asiakkuudenhallinnalla on merkittävä osuus markkinoinnissa, kohderyhmän ja trendien kehityksessä ja asiakasmallin seurannassa sekä kampanjoiden promootiossa. Asiakkuudenhallinta tuottaa informaatiota esimerkiksi markkinoinnin onnistumisesta sekä kohdentamisesta, ryhmämyynnin potentiaalisuudesta, lipunmyynnin ymmärryksessä, kohderyhmän profiloinnissa, asiakkaiden lojaalisuudessa festivaalia kohtaan, kampanjoiden onnistumisissa, ostokäyttäytymisprofiloinnissa sekä tulositymyynnin seurannassa. Festivaalien onnistuminen asiakkuudenhallinnassa edellyttää oikeiden tietojen keräämistä ja prosessointia. (Beaven & Laws 2004, 194–196.)

Saadakseen merkittävän edun markkinoinnista, organisaatioiden täytyy analysoida ja käyttää informaatiota, jota kerätään tapahtumaa markkinoidessa. Organisaatioiden on tärkeää tuntea potentiaaliset kohdemarkkinat, trendit, kilpailijat sekä markkinointikanavien tehokkuus saavutettavuudessa kohderyhmälle ja kerättävälle informaatiolle. Markkinoidessa yksityisasiakkaille, tapahtumaorganisaation on tärkeää tuottaa laadullista asiakaspalvelua, jotta organisaatio voi kehittyä asiakaspalvelussa ja markkinoinnissa, asiakastietojen keräämisen niiden käyttäminen ja soveltaminen tuleviin asiakaspalvelutilanteisiin. Tapahtumaorganisaatiot hyötyvät tarjonnan ja kysynnän informaatiosta, asiakaspalvelun henkilökohtaistamisesta, aiemmasta palveluhistoriasta, markkinoinnin trendeistä sekä kohderyhmän tietojen spesifioinnista. Asiakaspalautteiden kysely tapahtumaa ennen, aikana ja jälkeen tuottaa tapahtumaorganisaatiolle tärkeää informaatiota oman toimintansa kehityksestä ja oman tapahtuman arvioinnista sekä asiakaspalautteet voivat hyödyntää festivaalin imagoa ja kysyntää. (Wood 2004, 130–131.)

Markkinointi aloitetaan festivaaliprofiilin ymmärtämisestä: konsepti, kohderyhmä ja kuinka festivaali erottuu toisista. Lähtötilanteen analysoinnissa otetaan huomioon festivaalin tunnettavuus sekä edistää analyysia SWOT-analyysillä (vahvuudet, heikkoudet, mahdollisuudet ja uhat). Sosiaalisen median markkinoinnin etuja ovat

sosiaalisuus, edullisuus ja mahdollisuus luoda henkilökohtaisempaa markkinointia. Merkittävimpana vahvuutena sosiaalisen median markkinoinnissa on yhteydessä tapahtumasta kiinnostuneisiin ihmisiin ja yhteydenpito kohderyhmää helpottuu sekä kilpailuiden ja hankkeiden suunniteluun, jossa yleisön mielipide pääsee tulemaan vahvemmin esille. Sosiaalisen median markkinoinnissa on tärkeää säännöllisyys, vuoropuhelu kohderyhmän kanssa, nopea reagoiminen, sisällöntuotannon soveltaminen eri sosiaalisen median kanaviin ja seuraajille erikoissisältöä. Tapahtumaa voidaan markkinoida myös tiedotteilla, lehdissä, radiossa ja televisiossa, tapahtumakalentereilla, julisteilla ja esitteillä, busseilla, ulkomainonnalla ja tempauksilla. (Visit Tampere 2018, 31–35.)

3.5 Riskienhallinta

Tapahtumajärjestäjällä on velvollisuus järjestää turvallinen tapahtuma jokaiselle festivaalin osallistujalle ja henkilökunnalle omalla toimellaan. Tapahtuman kaikkien osien on otettava huomioon riskit ja turvallisuustoimenpiteet, jotta tapahtumaa voi pitää, tapahtuman turvallisuussuunnitelman täytyy olla lain, lupien ja lisenssien mukainen. Turvallisuusriskejä voidaan luokitella neljässä kategoriassa:

1. Ekonomiset riskit – taloudellinen tappio, sponsorisuhteiden sekä tukien menetys
2. Suorituskyvyn riski – festivaalin peruuntuminen, liian vähäinen asiakasmäärä.
3. Psykologiset riskit – sijainnin, tapahtumapaikan tai aikaisemman festivaalin huono menestys.
4. Fyysiset riskit – vaaratilanteet henkilöstön ja asiakkaiden keskuudessa, terveys ja turvallisuusvaarat sekä rikollisuus ja järjestyksen valvonta.

(Parry & Shone 2013, 222.)

Tapahtumajärjestäjien täytyy tuntea tapahtumapaikan maan lait ja säännökset, jotta tapahtuman voi järjestää. Säännöksiin ja lakeihin voidaan liittää esimerkiksi anniskelu- ja elintarvikesäädökset, esiintymislait esimerkiksi tekijänoikeuslaki sekä asiakasturvallisuus. Tapahtumanjärjestäjän kuuluu oma-aloitteisesti tunnistaa mahdollisia riskejä ja ehkäistä niitä. Vaikka tapahtumajärjestäjällä on velvollisuus taata turvallisuus, täytyy heidän tasapainottaa turvallisuustoimenpiteet niin, ettei se vaikuta festivaalin yleistunnelmaan ja aiheuta paniikkia ja häiriötä kävijöissä.

(Parry & Shone 2013, 222–223.)

Riskitekijöitä ovat esimerkiksi tapahtumaorganisaation epäjärjestelmällisyys, tästä aiheutuvia riskejä voi olla henkilökunnan loukkaantuminen liian vähäisen koulutuksen takia sekä kemikaalien ja muiden vaarallisten aineiden osaamaton käsittely. Markkinoinnissa on tärkeää pitää odotukset realistisina tapahtumaa kohtaan, jos tapahtuma ei täytä odotuksia voi festivaali menettää asiakaskuntaansa. Tapahtumaa järjestäessä on tärkeää suunnitella tapahtuma-alue ja lisäpalvelut turvallisiksi, jottei asiakkaille aiheudu vaaraa esimerkiksi tapahtuma-alueen koko suhteutettuna asiakasmäärään. Tapahtumaorganisaation on taattava turvallisuus henkilökunnalleen ja asiakkailleen, ennaltaehkäisemällä riskejä hyvällä suunnittelulla, kommunikoimalla ensiapu-, poliisi-, järjestys- ja paloturvallisuusviranomaisille voidaan ehkäistä vaaratilanteita. Riskienhallintaan kuuluu myös vakuutuksien ja lupien hankkiminen festivaalia varten. (Parry & Shone 2013, 224–225.)

3.6 Festivaalien merkitys

Festivaalit ovat merkittävä osa eri maiden kulttuuria, niillä on kyky muokkaa maan imagoa ja profiilia sekä kehittää oman maansa kulttuuriperintöä kansainvälisesti kuin paikallisesti. Kansallinen kulttuuri kehittyy jatkuvasti ja paikallisia festivaaleja pohjustaa isänmaallinen tunne kävijöissään, isänmaallisuutta korostaa festivaalit, joissa esitellään paikkakunnan kulttuuria, maan arvoja ja sekä kansanperinteitä. Kansainvälisissä festivaaleissa koetaan uuden kulttuurin vaikutteita. Festivaalikulttuuri yhdistää instituutioita, valtiota ja kansalaisia esittämään ja tuottamaan maan omia arvoja ja kulttuurimyyttejä. (Austen 2015, 290–291.)

Festivaalien muutos tapahtuman tuottamisesta on kehittynyt nykypäivänä elämyksien tarjoamiseen, joka on kehittänyt festivaalien roolia merkittäväksi kulttuurikohteeksi. Sosiaalisen median avulla, festivaalit saavat uuden ulottuvuuden ajallisesti, teknologian avulla festivaalikokemusta voidaan laajentaa fyysisen läsnäolon ulkopuolelle. (Halonen 2010, 16–18.) Nykypäivänä sekä tulevaisuudessa festivaalien asiakaskunta jakautuu monikulttuurillisemmaksi sekä pienempiin kävijäryhmiin, joka edellyttää festivaaleilta tulevaisuudessa räätälöidympää ja tarkempaa tapahtumaohjelmaa festivaaleilla. (Halonen 2005, 33–34.)

3.7 RESTART-19 Tutkimus

Universitätsklinikum Halle suoritti tutkimuksen COVID-19 viruksen vaikutuksista sisätila konsertissa elokuussa 2020. Konsertissa jokainen kävijä sai jäljityslaitteen, joka keräsi tieteellistä dataa, dataa arvioitiin, mallinnettiin, laskettiin ja tarkistettiin viikkojen ajan, tulokset Saksan yliopisto Halle esitteli lokakuussa 2020. Tutkimuksen päätulokset olivat:

1. Ihmisten välinen kontakti, joka kesti useampia minuutteja tapahtuman aikana oli alhainen ja tapahtumassa kontakteja voidaan vähentää ennestään hygieniaturvallisuudella.
2. Määrällisesti eniten kontakteja ihmisten välille tuli sisäänpääsystä tapahtumaan ja tapahtuman tauoilla.
3. Huono ilmanvaihto lisää merkittävästi tartuntamääriä tapahtumassa.
4. Noin 90% tutkimuskävijöistä ei vastusta maskien käyttöä tapahtumissa ja pitävät maskeja tulevissa tapahtumissa, tapahtumien sitä vaatiessa.
5. Jos tapahtumissa noudatetaan hygieniaturvallisuutta, pandemian vaikutus on pienestä erittäin pieneen.

(Universitätsklinikum Halle 2020,1.)

Tutkimuksen tulokset ovat johdonmukaisia olettamusten kanssa, ettei tartuntakontaktit sisällä kaikkia osallisia, joten tapahtumia voidaan pitää pandemian aikana hygieniaturvallisuutta noudattaen. Tutkimuksen tärkein löytö oli ilmanvaihdon merkitys tartunnan riskin vähentämiseksi. Tutkimuksen suositukset tapahtumajärjestäjille ovat:

1. Tapahtumapaikalla on oltava asianmukainen ilmanvaihto ja säännöllinen ilmanvaihto.
2. Hygieniaturvallisuutta on toteutettava tapahtumassa esimerkiksi maskien pakollinen käyttö, hygieniaturvallisuuden valvonta säännösten mukaisesti.
3. Istumapaikat ja kävijämäärä on sopeutettava toisiinsa tilasta riippuen.
4. Tapahtumapaikalla tulisi olla sisääntulojärjestelmä, joka takaa mahdollisimman vähäiset kontaktit.
5. Tapahtuman aikana kävijöiden tulisi syödä omilla paikoillaan, vähentääkseen ruokapisteen yhtäaikaista kävijämäärää.

(Universitätsklinikum Halle 2020, 2.)

3.8 Pandemian aikana järjestetyt festivaalit

Kaarinassa järjestettiin elokuun 2020 lopussa Saaristo Open festivaali, festivaali järjestettiin rajatulla kapasiteetilla ja tarkoilla turvallisuustoimilla. Kävijöitä tapahtumassa oli kolmen päivän aikana 10 000, edellisenä vuonna kävijöitä oli yli 12 000. Festivaalilla valvottiin turvavälien noudattamista järjestäjän ja järjestyksenvalvojen toimesta tarkasti, jopa keskeyttämällä esiintyjä. (Liimatainen 2020.)

Saksassa järjestettiin elektronisen musiikin festivaali toukokuussa 2020, yleisön ollessa autojen sisällä. Saksassa Autokino Dusseldorf Drive-In Cinema Stadium:in parkkipaikalle. Festivaalit sisälsivät pyrotekniikkaa, ilotulituksia, esiintyjiä ja yleisö osallistui turvallisesti tapahtumaan autojen sisällä. Autoilla järjestettävä elektronisen musiikin festivaali Saksassa on tiedettävästi ensimmäinen maailmassa.

(Stone 2020.)

Espanjan Barcelonassa järjestettiin huhtikuussa 2021, 5000 kävijän rock-konsertti, viranomaiset ovat ilmoittaneet, ettei tapahtuman järjestämisestä ollut merkkiä koronaviruksen leviämisestä. Osallistujat ottivat nopean koronatestin, negatiivisella testituloksella ihmiset pääsivät osallistumaan konserttiin. Osallistujat käyttivät kasvomaskoja koko konsertin ajan ja tapahtumassa oli paranneltu ilmanvaihto ja aniskelu ja saniteettitilojen siisteydestä huolehdittiin tarkemmin. Turvavälejä ei ollut käytössä konsertissa. Kaksi viikkoa konsertin järjestämisestä kuudella osallistujalla todettiin koronavirus, joista neljä ihmisellä jäljitettiin konserttialueella tartunnan saaneista. (Euronews 2021.)

Alankomaissa järjestettiin maaliskuussa 2021, 1300 osallistujan musiikki- ja tanssi-tapahtuma, tapahtuma kesti neljä tuntia ja tapahtumajärjestäjä oli parantanut tilan ilmanvaihtoa. Osallistujilta vaadittiin kasvomaskien käyttöä ja negatiivinen koronatestitulos, myös osallistujien liikkumista ja kontakteja jäljitettiin. Osallistujat tekivät koronavirustestin viisi päivää tapahtuman jälkeen. Osallistujat jaettiin kuuteen ryhmään, jossa heille annettiin erilaisia rajoitteita.

1. Ensimmäisessä ryhmässä pidettiin jatkuvasti maskia, osallistujat saivat liikkua vapaasti alueella, mutta heillä sai olla maksimissaan kolmeen ihmiseen lähikontaktia metrin sisällä.
  2. Toisessa ryhmässä osallistujat pitivät jatkuvasti maskeja ja heidän täytyi pitää 1,5metrin turvaväli muihin osallistujiin.
  3. Kolmannessa ryhmässä osallistujat pitivät maskeja liikkeessaan ja tietyillä alueilla.
  4. Neljännessä ryhmässä maskeja pidettiin koko ajan ja heillä oli mahdollisuus istumapaikkoihin.
  5. Viidennen ryhmän osallistujat pitivät maskeja liikkeessaan, heille oli istuma ja seisomapaikkoja.
  6. Kuudes ryhmä ei pitänyt maskeja, he saivat istua ja seistä missä halusivat.
- (Boffey 2021.)

4 Tartuntataudit, koronavirus

Matkailu on vuosia ollut myötävaikuttamassa uusien tautien leviämiseen maailmassa. Ihmiset ovat merkittävässä osassa tautien leviämiseen ja liikkumiseen, matkustamisen saavutettavuuden, väestön, sosiaalisten ja fyysisten kontaktien kasvaessa ja liikkumisen helpottuessa. Terveys ja sairaudet ovat riippuvaisia ihmisten biologiasta ja liikkuvuudesta, kuin myös sosiaalisesta ja fyysisestä ympäristöstä. Näiden yhtälö muuttuu jatkuvasti, nykyaikainen maailman terveystilanne on sekava, koska elinikä monissa maissa on kasvussa. Eliniän nousu on lisännyt uuden tautien riskiä, esimerkiksi HIV, AIDS ja koronavirukset, eliniän nousu on myös vaikuttanut hävinneiden tautien ilmaantuvuuteen, esimerkiksi tuberkuloosin ilmaantuvuuteen. (Hall 2006, 158–159.)

Kasvanut liikkuvuus matkustelussa ja vapaa-ajalla ovat selkeästi edesauttaneet nykyisten ja tulevien tautien kehittymiseen. Täytyy huomioida, ettei ihmiset ole ainoita taudinlevittäjiä, mutta ihmiset voivat kuljettaa tauteja, jotka vaikuttavat muihin lajeihin. Ympäröivät ongelmat taudinkulun ympärillä luo merkittäviä vaikutuksia ihmisterveydelle, ekosysteemin terveyden ylläpidolle ja luonnon monimuotoisuudelle. Ihmisten liikkuvuuden kasvaessa maailman tartuntatautien määrä on kasvanut ja ihmisten kontakti uusille patogeeneille on todennäköisempi. Vakiintuneen maatalouden kasvu ja väestön keskittymä ennenaikaisessa sivilisaatiossa on luonut yhteyden eläimien, ihmisten ja mikrobien välille, jonka avulla mikrobien siirtyminen eläimistä ihmisiin on helpottunut. (Hall 2006, 159.)

Kun Epidemia havaitaan ensimmäisen kerran, se ei välttämättä kerro viruksen syntyperää. COVID-19 puhkeaminen havaittiin ja tunnistettiin ensimmäisen kerran Wuhan Kiinassa, kuitenkin ei voida sulkea pois viruksen puhkeamisesta muualla huomaamatta. Esimerkiksi useissa maissa on havaittu COVID-19 viruksen läsnäolo, viikkoja ennen ensimmäistä tapausta Wuhan Kiinassa. Ensimmäinen tapaus huomattiin valvonnalla ja julkaisemattomilla viemäri raporteilla, jonka vuoksi voidaan päätellä COVID-19 viruksen olleen jo puhjennut ennen ensimmäistä virallista tapausta. (World Health Organization 2020.)

Terveysturvallisuudella ehkäistään, havaitaan ja torjutaan terveysuhkia ja poikkeustilanteita, joiden vaikutukset ovat maailmanlaajuisia. Suomi on osana maailmanlaajuisesta terveysturvallisuusohjelmaa GHSA:ta. (Sosiaali- ja terveysministeriö.) Kansainvälisessä terveysturvallisuus agendassa (GHSA) on 70 maata, kansainvälisiä organisaatioita ja ei-valtiollisia organisaatioita sekä yksityisen sektorin yrityksiä. Agendan visio on turvallinen ja vakaa maailma globaaleita terveysuhilta. Agendan tarkoituksena on parantaa maiden terveysturvallisuutta, ennalta ehkäistä ja havaita tartuntatauteja. (Global Health Security Agenda.)

4.1 SARS

Hengitystien infektiot ovat johtavia tauteja ihmisten kuolevaisuuden aiheuttajista. Vuonna 2002 raportoitiin ensimmäistä kertaa länsimaalaisessa mediassa uuden hengitystietaudin puhkeaminen Etelä-Kiinassa, joka tunnetaan tautina SARS (Severe Acute Respiratory Syndrome) eli äkillinen vakava hengitystieoireyhtymä). Ensimmäiset tapaukset SARS hengitystieoireyhtymästä tulivat maaliskuussa 2002 Guangdong Kiinassa, ensimmäisestä tapauksesta WHO (World Health Organization) raportoi helmikuussa 2003. Viruksen 305 tapauksesta 30 prosenttia tartunnan saaneista oli terveydenhuollon työntekijöitä. Kuudessa kuukaudessa SARS virus oli levinnyt 30 maahan ja alueeseen kuten Australia, Brasilia, Canada, Etelä-Afrikka, Espanja ja Yhdysvallat. Ensimmäinen SARS virus tapauksia oli yhteensä 8,437 maailmanlaajuisesti, maat joihin SARS virus vaikutti eniten tapauksissa ja kuolleisuudessa olivat Kiina, Hong Kong, Taiwan, Canada ja Venäjä. SARS virus tappoi noin 10 prosenttia kantajistaan, kuolemantapauksia maailmanlaajuisesti esiintyi 813 kappaletta, joista 348 kappaletta kuolleista olivat Kiinasta ja 298 Hong Kongista. SARS virus oli ensimmäinen maailmanlaajuisesti levinnyt tauti, jonka jälkiseuraukset olivat huomattavat kuolleisuus ja tartuntatautilukujen myötä. SARS virus on huomattavasti vakava uhka terveydelle useista syistä:

1. Koronaviruksilla ei ole valmista rokotetta tai hoitoa.
  2. Koronavirusryhmä on tunnettu jatkuvista mutaatioista, joka vaikeuttaa rokotteen kehittämistä.
  3. Saatavilla olevat testit rajallisia muutoksille.
  4. Koronaviruksen epidemiologia ja patogeeneistä on huonosti ja vähän tietoa.
  5. Koronaviruksen vaikutus terveydenhuollon työntekijöihin luo vakavan terveyshuollon resurssien rajoittumisen.
  6. Merkittävä osa tapauksista vaatii intensiivistä hoitoa.
  7. 10 päivän itämisaika mahdollistaa nopean leviämisen alueiden ympärillä.
- (Hall 2006, 167–168.)

4.2 Uusi koronavirus

2019 joulukuussa Kiinassa todettiin useita tuntemattomasta syystä puhjenneita keuhkokuumeetapauksia, joista tunnistettiin myöhemmin SARS-CoV-2 koronavirus. Virus on läheistä sukua SARS-koronavirukselle, jonka mukaan uusi koronavirus nimettiin. COVID-19 on uuden koronavirus taudin virallinen nimi, viruksen nimessä ovat lyhenteet corona, virus ja disease. Koronaviruksille yhteistä niiden tarttuminen eläimiin ja ihmisiin. Koronavirukset aiheuttavat tavallisimmin lievän hengitystieinfektioita. SARS-virus ja uusi koronavirus voivat aiheuttaa vakavia, kuolemaan johtavia infektioita. COVID-19 viruksen todennäköisesti peräisin yksittäisestä tartunnasta, joka on tapahtunut eläimen ja ihmisen välillä. Toinen teoria on, että virus on tarttunut eläimiltä ihmisiin jo jonkin aikaan ja tartunnan saaneita on useampia henkilöitä, tämän jälkeen virus on alkanut levitä ihmisestä toiseen. (Terveystieteiden tutkimuskeskus 2021.) Uusi koronavirus COVID-19 leviämisestä on raportoitu 223 maassa, koronavirustartuntoja on raportoitu melkein 150 miljoonaa ihmiseen ja koronaviruksesta johtuvia kuolemia on raportoitu yli kolme miljoonaa 28.04.2021 mennessä. (World Health Organization, 2021.)

4.2.1 Koronaviruksen tarttuminen ja oireet

Uusi koronavirus voi tarttua pisaratartuntana tai lähikontaktissa toiseen henkilöön. Pisaratartuntana virus tarttuu, kun koronaviruksen saanut henkilö yskii tai aivastaa. Lähikontaktissa tarttuminen tapahtuu kosketuksen välityksellä, esimerkiksi suojaamalla yskän käteensä, jonka jälkeen kosketuskontakti on tapahtunut toiseen henkilöön. Koronavirus on mahdollisuus tarttua pinnoilta, kun pinnalle on päätyntä koronavirusta sairastaneen hengitystie-eritettä, pinnoilla koronavirus ei säily pitkiä aikoja. Koronaviruksen ilmajäliteinen tarttuminen ilmaan leijuvista aerosoleista, yskiessä tai aivastaessa. Koronavirus voi tarttua ilmajälitteisesti yli kahden metrin etäisyydellä, tartuntoihin vaikuttaa sisätilojen huonolaatuinen ilmanvaihto. Tartunnan riskit kasvavat voimakkaasta hengittämisestä, esimerkiksi huutamisesta ja laulamista, ilmajälitteisen tartunnan saamisella on pienempi tartuntariski kuin lähikontaktilla. Lämpötila, ilmanvaihto ja -kosteus sekä pinnan materiaalit vaikuttavat koronaviruksen tarttumiseen ja säilyvyyteen, koronavirus voi pysyä pinnoilla tunneista jopa päiviin. Toistaiseksi koronaviruksen säilyvyyden tarkkaa tutkimustietoa

ei ole arkiympäristöstä. COVID-19 viruksen itämisaika on arvioitu 1–14 päivää, itämisaika on tartunnasta ensioireiden alkuun, yleisesti oireet ilmaantuvat 4–5 päivää tartunnasta. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2021.)

Uuden koronaviruksen yleisin ja tunnetuin oire on äkillinen hengitystieinfektio, taudinkuva voi olla lähes oireeton tai johtaa vakavaan tautiin, oireet voivat vaihdella virustartunnan edetessä. Koronaviruksen oireisiin luetellaan haju- ja makuaistin huonontuminen tai menetys, hengenahdistusta, tukkoisuutta, nenän vuotoa, kurkku- ja lihaskipua, voimattomuutta sekä väsymystä, kuumeen oireita ja nuhaa, vatsavaivoja, pahoinvointia sekä oksentamista. Koronaviruksen vakavampiin oireisiin luetellaan erilaiset akuutit hengitystieyhtymän oireet ja keuhkokuume, nämä komplikaatiot ovat vakavia oireita, jotka voivat johtaa kuolemaan. Oireiden perusteella ei voida päätellä onko kyseessä koronavirus vai jokin muu tauti, koronavirus-tartunnan voi varmistaa ainoastaan koronavirustestillä. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2021.)

4.2.2 Koronaviruksen rokotteet

Suurin osa rokotteista uutta koronavirusta vastaan on vasta kehittämis- ja tutkimusvaiheessa. EU:n alueella on tällä hetkellä neljä myyntiluvallista koronavirusrokotetta: BioNTechin ja Pfizerin, Modernan, AstraZenecan ja Janssen-Cilag (Johnson&Johnson) COVID-19 rokote. Rokotteiden myyntiluvat on hyväksytty, kun ne on tutkittu olevan riittävän turvallisia ja tehokkaita sekä rokotteen laatu on hyväksyttävä. Euroopan alueelle myyntiluvan antaa Euroopan komissio Euroopan lääkeviraston (EMA) tutkimusten perusteella. Rokotteiden tavoitteena on lieventää koronaviruksen oireita, COVID-19-taudin vakavien tautimuotojen estäminen sekä niistä aiheutuvat kuolemat. Tartunnat ja leviäminen voidaan parhaimmillaan ehkäistä rokotuksilla. Ensimmäiset erät Pfizer-BioNTechin tuottamia koronavirusrokotteita saapui Suomeen 2020 vuoden lopussa ja ensimmäiset rokotukset annettiin 27.12.2020. Koronavirusrokote tarjotaan koko väestölle, rokotus on kaikille vapaaehtoinen ja maksuton. Suomen tavoite on mahdollisimman laaja rokotuskattavuus väestössä. Valtioneuvosto on laatinut rokotusstrategian ja rokotusjärjestys Suomessa on seuraava: ensimmäisenä rokotetaan koronaviruspotilaiden hoitoa antavat henkilöt, välittömän hoidon antavat sosiaali- ja terveydenhuollon työntekijät sekä iäkkäiden laitoshoidossa ja asumispalveluissa työskentelevät henkilöt ja

asukkaat. Tämän jälkeen rokotetaan yli henkilöt, jotka ovat yli 70-vuotta, COVID-19 virukselle altistavia sairauksia omaavat henkilöt ja viimeisempänä muu väestö. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2020.)

Rokotetta koronavirusta vastaan tarjotaan henkilöille riskiarvioiden perusteella. Koronarokotetta ei ole saatavilla lapsille, koska toistaiseksi lapsilla ei ole testattu koronarokotuksien vaikutusta. Euroopan Unioni hankkii rokotteensa yhteishankinnalla, jossa Suomi on mukana, rokotteet jaetaan jäsenmaitiin tarpeiden mukaisesti. EU:n strategialla saadaan neuvottelu etu suuriin tilausmääriin, koronarokotteiden maailmanlaajuiseen kysyntään. Koronarokotteiden ennako-ostosopimukset rokotetuottajien kanssa neuvottelee Euroopan komissio. Euroopan Unioni on myös sitoutunut kansainväliseen solidaarisuuteen rokotteiden yhdenvertaisen saatavuuden edistämiseksi. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2020.)

4.2.3 Koronaviruksen muunnokset

Virukset muuntuvat jatkuvasti, myös koronavirus SARS-CoV-2 on ilmaantunut erilaisia muutoksia. Muuntuneet virukset, voivat poiketa alkuperäisestä viruksesta eri ominaisuuksilla, tällä hetkellä maailmanlaajuisesti koronaviruksesta on löydetty erilaisia muunnoksia. Suomessa havaituille virusmuunnoksille tämänhetkiset rokotteet antavat suojaa. Suojateho rokotteissa voi olla heikompi muunnoksia vastaan, koronavirustaudin sairastaneella henkilöllä on myös hetkellinen suoja koronaviruksen muunnoksia vastaan. Muuntuneita koronaviruksia tutkimalla ja seuraamalla saadaan uutta tietoa virusmuunnosten tarttuvuudesta, taudinaiheuttamiskyvystä ja muista ominaisuuksista. Virusmuunnoksia on löydetty Britanniasta, Etelä-Afrikasta ja Brasiliasta. (Terveystieteiden tutkimuskeskus ja hyvinvoinnin tutkimuskeskus 2021.)

4.3 Koronapandemian vaikutukset Suomessa

Suomessa koronavirustapauksia on raportoitu yli 85 tuhatta kappaletta ja tautiin liittyviä kuolemia on ilmoitettu 903 henkeä sekä erikoissairaanhoidon osastoilla koronaviruspotilaiden määrä on 30 henkeä 23.04.2020 mennessä. Suomessa koronaviruksesta kuolleiden henkilöiden mediaani-ikä on 83 vuotta ja kuolleista 53% on miehiä ja 47% naisia. Suomessa toteutetaan hybridistrategiaa koronaviruksen torjumisessa, strategian vaikuttavuutta seurataan epidemiologisten, lääketieteellisten ja toiminnallisten mittareiden avulla. (Terveystieteiden tutkimuskeskus ja hyvinvoinnin tutkimuskeskus, 2021.)

Matkustajien yöpymisluvut olivat lupaavia alkuvuonna 2020, tammikuussa yöpymisiä oli 8% ja helmikuussa 7% enemmän, kuin aikaisempaa vuonna. Koronapandemian vaikutukset näkyivät Suomessa maaliskuussa, jolloin yöpymiset vähenivät majoitusliikkeissä. Huhtikuussa yöpymiset vähenivät 88% ja 321 hotellia suljettiin huhtikuun loppuun mennessä. Kotimaanmatkailu alkoi kesälomakauden alussa, suomalaiset tekivät touko-elokuun aikana 9,7 miljoonaa kotimaanmatkaa, joka sisälsi yöpymisen majoitusliikkeessä. Vapaa-ajan matkoilla maksullisia yöpymisiä tehtiin 2,5 miljoonaa, koronapandemia vaikutti myös kotimaanmatkailuun, touko-elokuussa yöpymisiä oli viidennes vähemmän kuin aiempaa vuotena. suosituimmat kotimaan matkustuskohteet olivat Uudellamaalla, Pohjois-Pohjanmaalla ja Lapissa. (Marski 2021, 34–35.)

Koronaviruspandemian monet tapahtumat ja konsertit peruttiin vuonna 2020. Kuluttajilla on ollut vaihtoehtoina lipun palautus, siirto tai saada vastaava summa lahjakortille. Tikein ja Lippupisteen raportoitiin 100 000 tapahtumalipun käsittelystä. Kilpailu- ja kuluttajaviraston mukaan lähtökohtaisesti asiakkailta on oikeus saada rahat takaisin kohtuullisessa ajassa. Rahapalautusten kohtuullista aikaa ei ole lailla määritelty. Lipunmyyntiyrityksissä on yleensä 60–90 päivän käsittelyaika palautuksille. (Mattila 2020.)

Suomen hallitus totesi poikkeustilan Suomessa tasavallan presidentin kanssa, koronavirustilanteen vuoksi. Poikkeustilanteen toteamisesta seurasi valmiuslain käyttö, joka tuli Suomessa käytäntöön 17.3.2020 ja päättyi 15.5.2020. Valmiuslaissa määritellään erilaisia poikkeusoloja, kuten hyökkäys Suomea kohtaan, suuronnettomuus tai laajasti levinnyt tartuntatauti, jollaiseksi koronavirus luokitellaan. Poikkeusoloissa valmiuslaki suojaa väestöä ja turvaa toimeentuloa sekä talouselämää, oikeusjärjestelyiden ylläpito, turvaa perus- ja ihmisoikeuksia sekä Suomen alueellista koskemattomuutta ja itsenäisyyttä. Toimivaltuudet viranomaisille valmiuslain aikana säädetään, kun hallittava tilanne ei ole hallittu viranomaisille normaalisti määritetyin toimivaltuuksien avulla. Valmiuslaki voi rajoittaa väestön oikeuksia sekä normaalia elämää vain, jos se on välttämätöntä kansalaisten suoje-
lun kannalta. (Valtionneuvosto 2021.)

Poikkeusolojen toimenpiteet sisälsivät esimerkiksi koulujen, oppilaitosten ja ammattikorkeakoulujen sekä kansalaisopistojen lähiopetuksen keskeytyksen. Kouluissa järjestettiin poikkeuksellisesti lähiopetus 1–3 luokkalaisille, joiden on mahdollista suorittaa opinnot kotona. Julkisia kokoontumisia rajoitettiin kymmeneen henkilöön ja hallitus suositteli välttämään tarpeetonta oleskelua yleisillä paikoilla. Hallitus määräsi suljettavaksi valtion ja kuntien museot, teatterit, Kansallisoopperan, kulttuuritalot, kirjastot, kirjastoautot, Kansallisarkiston asiakas- ja tutkijasalipalvelut, harrastustilat sekä hallitus suositteli kolmannen sektorin toimivan samoin. Vanhusten ja muiden riskiryhmien asumispalveluyksiköiden tiloissa kiellettiin vierailut sekä vierailut terveydenhuollon laitoksissa. (Valtioneuvosto 2020.)

Alkuvuodesta 2021 Suomen hallituksen määräämät rajoitukset voivat olla alueellisia tai koskea koko Suomea. Alueelliset rajoitukset ja suositukset riippuvat epidemia alueen vaiheesta. Rajoituksilla pyritään mahdollistamaan Suomen selviäminen kriisistä, mahdollisimman vähin vaurioin, rajoitustoimilla suojellaan väestön terveyttä ja erityisesti haavoittuvimpien kansalaisten terveyttä. Rajoituksilla huomioidaan vaikutuksia epidemiatilanteeseen, talouteen ja väestön hyvinvointiin. Rajoitukset ja suositukset koronavirustilanteen takia sisältävät kahden metrin turvavälin pitämisen ja fyysisen kontaktin välttämistä, kasvomaski suosituksen tilassa, joissa on muita ihmisiä. Tilaisuuksille, tapahtumille ja kokoontumisille on asetettu alueelliset rajoitukset, alueen tilanteesta riippuen:

1. Perustaso: yleiset hygieniatoimet kaikissa asiakas- ja kokoontumistiloissa.
2. Kiihtymisvaihe: alueelliset kokoontumisrajoitukset viranomaisilta. Toiminnan järjestäminen ilman lähikontakteja.
3. Leviämisvaihe: yksityisten liiketilojen sulkeminen kahdeksi viikoksi sekä kunnat voivat sulkea omat tilansa pidemmäksi aikaa. Ylikuuden hengen kokoontumisia ei sallita.
(Valtioneuvosto 2021.)

4.4 Koronarajoitusten purkaminen

Rajoitteita puretaan Suomessa tavoiteaikataulussa vuonna 2021, epidemiatilanteen salliessa. Tavoiteaikataulu perustuu käytettävissä olevaan tutkimustietoon, mallinnuksiin, seurantaan ja ennusteisiin. Huhtikuussa 2021 valmiuslain toimivaltuus päättyy, joka mahdollistaa peruskoulujen ja toisen asteen opiskelijoiden paluun lähiopetukseen sekä ravintolat avautuvat rajoituksin. Toukokuussa ulkoharrastustoiminta avautuu lapsille ja nuorille sekä yksityisiä ja kunnan toimipisteitä

avataan. EU-alueen sisäinen työmatkaliikenne avautuu. Kesäkuussa kokoontumis- ja ravintolarajoitteita lievennetään, aikuisten rytmiharrastustoiminta ulkona sallitaan, yleisötilaisuudet osallistujarajoituksin alkavat ja sisärajavaivonta lopetetaan. Heinäkuussa kokoontumis- ja yleisötilaisuusrajoitteita lievennetään ja poistetaan. Elokuussa kolmansien maiden työmatkaliikenne avataan. (Valtioneuvosto 2021.)

Opetus- ja kulttuuriministeriö on laatinut koronapandemian ajalle suunnitelman vastuullisten tapahtumien järjestämiselle. Suunnitelman periaatteina on edistää turvallista tapahtumakokemusta, tukea ja edistää tapahtumajärjestäjien ja viranomaisten yhteistyötä ja ennakointia sekä tiedonjako turvallisuuden ja terveyden edistämiseksi. Tapahtumien terveysturvallisuus ohjeet riippuvat maakunnan koronaepidemiavaiheesta. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2020, 1.)

Tapahtumat on jaettu neljään luokkaan ja niiden terveysturvallisuus ohjeistus ei muutu, koronapandemian tasosta huolimatta. Tapahtumaluokat eritellään sisäpaikat istumapaikoilla ja seisontapaikoilla sekä ulkotapahtumat istuma- ja seisontapaikoilla. Maakunnan ollessa perusvaiheessa on tilat järjestettävä väljästi, mahdollisuus käsien puhdistamiseen, kasvomaskin käytön edellytys, toimintaohjeistuksen jakaminen yleisölle sekä tilojen ja pintojen puhdistaminen. Maakunnan ollessa kiihtymisvaiheessa on tilat järjestettävä niin että asiakkaiden sekä muiden osallistujien on mahdollista välttää lähikontaktia toisiinsa sekä kasvomaskin käytön edellytys. Maakunnan ollessa leviämisvaiheessa on yleisötilaisuudet kielletty. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2020, 2.)

Opetus- ja kulttuuriministeriön mukaan tapahtumien täytyy ottaa huomioon myös turvallisuussuunnitelman laatiminen, tapahtumajärjestämisen yleiset periaatteet, lipun ostamiseen ja tietojenkeräykseen liittyvät periaatteet, kasvomaskien käyttö ja turvallisuuden valvonta, esteettömyys, vastuullinen työskentely sekä yleisiä koskevat periaatteet. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2020, 3.)

5 Tutkimuksen toteutus

Tutkimuksen lähtökohdaksi on asetettu tutkimusongelma, tutkimusongelmaa pyritään selvittämään erilaisten tutkimusmenetelmien avulla. Lähestymistapa tutkimusongelmalle kutsutaan tutkimusotteeksi, joka sisältää tiedonkeräämistä, analysointia ja erilaisia tulkinnan menetelmiä. (Kananen 2012, 26.) Tutkimusote voidaan jaotella yleisesti kahteen tutkimussuuntaukseen, kvantitatiivinen tutkimus eli määrällinen tutkimus sekä kvalitatiivinen tutkimus eli laadullinen tutkimus. Molempia tutkimusotteita voidaan käyttää rinnakkain täydentämään toisiaan eli eri tutkimusotteet, eli ne eivät ole toisiensa vastakohtia tai kilpailijoita. (Hirsijärvi, Remes & Sajavaara, 1997, 132.)

Kvalitatiivinen tutkimus on yleensä tutkimuksen lähtökohta, sen tavoitteena on merkityksien ja uusien ilmiöiden ymmärtäminen, kun tutkimuksessa ei tunneta muuttujia tai riippuvuussuhteita sekä kvalitatiivisella tutkimuksella ei yleensä ole teorioita tai malleja. Kvalitatiivinen tutkimus vastaa yleensä kysymyksiin ”mitä” ja ”mistä on kyse”, josta muodostuu uusi pohja teorioille. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa selvitetään vähän tunnettujen asioiden syvällisempi näkemys ja kuvaus sekä tutkimus voi luoda uuden teorian ilmiön ymmärtämiseksi. Induktiivinen päättely, joka tarkoittaa empirian (käytännön) kautta teoriaan, se pyrkii tekemään yleistyksiä tai kehittämään teorioita erillisten tapausten kautta kvalitatiivisessa tutkimusotteessa. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa verratessa kvantitatiiviseen tutkimusotteeseen on tutkittavien yksiköiden määrä (havaintoyksikkö) vähäinen ja kvalitatiivisen tutkimusmenetelmän tiedonkeruumenetelmällä tutkitaan havainnoinnin, kirjoitettujen tekstien ja teemahaastatteluiden avulla. Koska tutkimusmenetelmä on joustava ja tutkimusotaksumassa voi olla paljon vaihtelua, tutkimus voi epäonnistua. Havaintoyksiköllä on mahdollisuus toimia epäjohdonmukaisesti ja käyttäytyä erilaisesti, kuin normaalitilanteessa, luotettavuuden arviointi on vaativampaa kvalitatiivisessa kuin kvantitatiivisen tutkimuksen tekemisessä. (Kananen 2010, 40, 68; Kananen 2011, 16–19.)

Kun käytetään kvantitatiivista tutkimusmenetelmää, täytyy ennen tutkimuksen alkua tuntea eri muuttujat sekä tekijät ja ilmiöt. Kvantitatiivisen tutkimuksen teossa hyödynnetään deduktiivista päättelyä, jossa johdetaan teoria empirian (käytännön)

kautta. Deduktiivinen päättely vaatii onnistuakseen aikaisempia tutkimuksia, ilmiöiden ja teorian ymmärrystä, jonka pohjalta voidaan johtopäätökset tehdä yksittäisten tapauksien perusteella. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa tiedon käsittely on tulkinnallinen ja subjektiivinen, kvantitatiivinen tutkimusmenetelmä perustuu yksiselitteisyyteen, objektiivisuuteen ja luottavuuteen. Tutkimusmenetelmässä pyritään yleistämään, havaintoyksiköiden määrä on laaja, tuloksien tarkoituksena on koskea koko tutkimusaiheen perusjoukkoa, jotta tulokset ovat luotettavia. Tutkimusmenetelmän tiedonkeruussa käytetään erilaisia kysymyksiä sisältävää tutkimuslomaketta, jossa selvitetään tutkimuksen numeraalista tuntemusta. Kvalitatiiviseen tutkimuksen joustoon verrattuna kvantitatiivinen tutkimus perustuu tarkasti noudatettaviin sääntöihin. Tutkimuksen prosessiin huonosti laadittu kysely tai otanta vaikuttaa negatiivisesti tutkimuksen lopputuloksiin. (Kananen 2010, 40, 74–75; Kananen 2011, 17–18.)

Opinnäytetyön tutkimusotteeksi olen valinnut kvantitatiivisen tutkimusotteen. Viitekehiksestä voidaan huomioida, että festivaalien peruuntuminen ja uuden koronaviruksen vaikutukset ovat paljon uutisoitu ja ajankohtainen aihe. Koronaviruspandemian ilmiö Suomessa ja viruksen vaikutus festivaalialaan luo tutkimusongelmaksi terveysturvallisuuden festivaaleilla sekä festivaalikävijöiden halukkuus, osallistua festivaaleille koronaviruksen aikana. Tarkoituksena on saada deduktion avulla informaatiota festivaalikävijöiden näkemyksistä ja odotuksista tulevien festivaalien järjestämisessä sekä mahdollisista kokemuksista terveysturvallisuudesta vuoden 2020 festivaaleilla. Kysymyksiin etsitään vastauksia sähköisellä kyselyllä, kvantitatiivisella tutkimusmenetelmällä.

5.1 Tutkimusmenetelmä

Tutkimusongelman perusteella olen valinnut opinnäytetyön tutkimusmenetelmäksi kyselytutkimuksen. Hirsijärven ym. (1997, 140) mukaan tutkimusmenetelmänä kyselytutkimus on tehokas ja tutkimusaineiston kerääminen on mahdollisimman laaja-alainen. Kyselytutkimuksella säästetään aikaa ja vaivaa, kunhan kyselylomake on tarkasti suunniteltu. Aineiston keruu ja analysointi helpottaa kerätyn aineiston analysointia ja tallennusta. Kyselytutkimuksen heikkoutena voi olla vastauksien rehellisyys ja huolellisuus, kysymyksiä väärinymmärtäminen, vastaajan

tietotaito tutkimuksen aihepiiristä sekä vastaamattomuus. (Hirsijärvi ym. 1997, 140.)

Kyselytutkimuksen erilaisia toteutustapoja ovat haastattelut, postikysely ja internetin kautta suoritettava kysely. Tiedon määrä ja vastausprosentti voi olla laaja henkilökohtaisessa haastattelussa, verrattuna muihin kyselymenetelmiin, joissa vastausprosentti voi jäädä kohtalaiseksi tai alhaiseksi. Henkilökohtaisen haastattelun haasteita on menetelmän hitaus, josta kustannukset voivat nousta suuriksi, jokainen haastattelu tuo haastattelijalle epäsäännöllisiä kuluja. Puhelinhaastattelu on nopea toteuttaa mutta, vastausprosentti, kerätyn informaation määrä ja kustannukset ovat kohtalaiset. Postikyselyssä toteutustapa on hidas ja kerätyn tiedon saatavuus on kohtalainen, mutta se on nopea toteuttaa ja postikyselystä aiheutuu vähän kustannuksia esimerkiksi postimerkit ja kirjeet. Internet-kyselylle on hyvä saavutettavuus sosiaalisen median kanavilla, internet-kysely ei tarvitse suuria resursseja ja kustannukset kyselyn tekoon ovat alhaiset. Internet-kysely laskee kynnystä vastata henkilökohtaisiin kysymyksiin, jota helpottaa Internetin anonyymisyys sekä kyselyn suoritusnopeus. Internet-kyselyn haasteita ovat mahdollinen alhainen vastausprosentti sekä tiedon kohtalainen määrä. (Kananen 2010, 94–95.)

Kyselytutkimuksessa voidaan käyttää suljettuja ja avoimia eli strukturoituja kysymyksiä. Vastausvaihtoehtoja ei voida käyttää tai poissulkea avoimissa kysymyksissä. Avoimien kysymysten käsittely on haasteellisempaa verrattuna strukturoituihin, avoimien kysymysten haasteena on merkityksetön tieto tutkimuksen kannalta. Avoimet kysymykset antavat vastaajille mahdollisuuden ilmaista mielteitä avoimesti ja tuoda paremmin esille vastaajan ajatuksia tutkimusaiheesta. (Kananen 2011, 30.)

Strukturoidut kysymykset antavat vastaajille valmiit vaihtoehdot vastauksille. Strukturoidut kysymykset rajoittavat vastaajan ilmaisunvapautta, strukturoitujen kysymysten analysointi on helpompaa. (Kananen 2011, 31.) Kysymyksiä ei saa olla liikaa strukturoiduissa kysymyksissä, kysymysten on tärkeää olla mielekkäitä, mahdollisimman hyvän vastausprosentin saamiseksi. Strukturoiduissa kysymyksissä toisensa sulkevia vastausvaihtoehtoja, jos kyselyssä sallitaan vain yksi vastausvaihtoehto. (Heikkilä 2014, 36.) Strukturoituihin kysymyksiin on monivalintakysely-

mykset, jossa on mahdollista valita yksi tai useampi vastausvaihtoehto sekä asteikkoihin perustuvat kysymykset, joissa esitetään erilaisia väittämiä ja vastaaja vastaa kysymykseen, joka on lähinnä omaa mielipidettään. Skaalakysymykset voivat olla 5- tai 7-portaisia, vastausten ääripää on täysin samaa tai eri mieltä. (Hirsijärvi ym. 1997, 194–195.) Yksi käytetyimpiä kokemusten, mielipiteiden ja asenteiden kehitettyjä kysymystyyppejä on Likertin asteikko. (Vilka 2007, 49.)

5.2 Kyselyn laatiminen

Tutkimuksen onnistumista edellyttää vastaajien halu vastata kysymyksiin, ajankäytön maksimointi kyselyyn vastaamisessa, ymmärrettävä tietotaito terveysturvallisuudesta ja festivaaleista sekä vastaajien motivaatio vastata kyselyyn. Kyselylomakkeen on tärkeää olla pituudeltaan kohtuullinen ja selkeä, huonosti suunniteltu kysely pituudeltaan ja ulkoasultaan vähentävät vastaajaprosenttia. (Hirsijärvi ym. 1997, 193; Tietoarkisto.) Opinnäytetyössä olen valinnut strukturoidun internet-kyselyn toteutusmenetelmäksi. Kyselyn tarkoituksena on kartoittaa festivaalikävijöiden kokemukset ja mielipiteet festivaalien terveysturvallisuudesta koronaviruspandemian aikana.

Rakenne kyselylomakkeessa on oltava loogisessa järjestyksessä: saatekirja aloittaa kyselyn, saatteessa kerrotaan kyselyn tarkoitus ja kuka on kyselyn tehnyt. Saatekirjeen jälkeen lomakkeessa on kaksiosainen kyselylomake, ensimmäisessä lomakkeessa käydään läpi taustatiedot ja -kysymykset, jonka jälkeen siirrytään tutkimuskysymyksiin. Vastauksista voidaan käyttää taustamuuttujia esimerkiksi ristiintaulukoinnissa, jossa analysoidaan kahta muuttujaa. Muuttujat voivat olla vastaajien sukupuoli ja ikä. (Kananen 2010, 92, 105.)

Tutkimuskysymysten järjestys helpoista ja yleisistä kysymyksistä haastavimpiin ja yksityiskohtaisempiin helpottavat vastaajan toimia kyselyssä ja järjestys pyrkii luomaan sitoutuneisuutta lomakkeen ja vastaajan välille. Kyselylomakkeessa on annettava vastaajille vaihtoehtona ”ei samaa, eikä eri mieltä” vaihtoehto, vastaajia ei voida vaatia vastaamaan kysymyksiin. (Kananen 2010, 92–94.) Kysymysvalinnan ”en osaa sanoa” haittapuolena on sen mielekäs valinta, jos vastaajalla ei ole suoraa mielipidettä asiasta. (Heikkilä 2014, 37.) Kysymysten selkeys auttaa vastaajaa ymmärtämään kysymykset halutulla tavalla, Kysymyksissä täytyy välttää monimer-

kityksellisyyttä sekä liian laajaa aluetta, kysymyksiä on tärkeää esittää yksi kerrallaan. Kysymysrakenteessa on välteltävä johdattavia kysymyksiä, ammattisanastoa sekä vaikeasti ymmärrettäviä sanoja ja lauseita. Hirsijärvi ym. 1997, 197–198.)

5.2.1 Kyselylomakkeen suunnittelu ja rakenne

Kyselyn tarkoituksena on saada vastaukset kysymyksiin: mitkä ovat festivaalikävijöiden kokemukset festivaalien terveysturvallisuudesta, mitkä rajoittavat taustatekijät vaikuttavat festivaalikokemukseen ja ovatko kävijät valmiita mahdollisiin terveysturvallisuusrajoituksiin festivaaleilla? Kyseessä on festivaalikävijöiden mielipidettä mittaava kysely, jonka vuoksi kyselyssä käytetään rakenteena Likertin 5-portaisen asteikon tapaa. Asettelu kysymyksissä perustuu opinnäytetyön tietoperustaan. Kysely sisältää 17 kysymystä ja kyselyssä on yhteensä 35 väittämää ja valinta sekä monivalinta- kysymyksiä. Osa kysymyksistä piilotettiin vastaajalta, mikäli ne eivät olleet oleellisia aiempien vastausten perusteella. (Liite 1.)

Tutkimusongelmien perusteella tärkeimpiä kysymyksiä olivat: ”Mitkä terveysturvallisuus toimenpiteet vaikuttavat festivaalikävijöiden osallistumiseen musiikkifestivaaleille pandemian aikana?” sekä ”Festivaalikävijöiden arviointi osallistumisestaan musiikkifestivaaleille pandemian jälkeen?”. Kyselylomakkeen sisältö koostuu:

- Kävijöiden kokemuksesta terveysturvallisuudesta vuoden 2020 musiikkifestivaaleilla, joka perustuu väittämiin, festivaalijärjestäjän ja vastaajien omasta kokemuksesta festivaaleilla.
- Vastaajien suhtautumisesta koronavirustartuntaan sekä -rokotteisiin.
- Festivaalikävijöiden mielipiteistä osallistumisesta ja osallistumispäätöksestä vuoden 2021 musiikkifestivaaleille.
- Vastaajien turvallisuuden tunteesta vuoden 2021 ja vuoden 2022 musiikkifestivaaleista.

5.2.2 Tutkimuksen suorittaminen ja otanta

Tutkimuksen kyselylomake tehdään Webropol 3.0 -kyselytyökalua käyttäen toukuussa 2021. Lomakkeen tekeminen ja testaaminen Webropolin avulla kyselyn luominen on helppoa ja nopeaa, vastaajia ja vastauksia ei voida identifioida lomakkeen analysoimisessa.

Valmis kysely lähetettiin ensin viidelle henkilölle testattavaksi ja viisi testihenkilöä antoivat arviot ulkonäöstä, kysymysten loogisuudesta ja muista huomioista. Osaa

kysymyksiä yksinkertaistettiin selvemmin ymmärrettäväksi sekä testihenkilöt kokivat oleelliseksi testissä erotella erilaisia terveysturvallisuuskeinoja ja niistä valita mitkä vastaajille ovat tärkeimmät, kysymys: ”Valitse itsellesi kaksi (2) terveysturvallisuustekijää, jotka koet tärkeimmiksi osallistuessasi musiikkifestivaaleille?”) Valmiin kyselyn linkki lähetetään kahteen sosiaalisen median Facebookin suljettuun ryhmään: Naistenhuone ja Kysy mitä vaan (k-18). Ryhmät valittiin niiden jäsenmäärän ja aktiivisuuden perusteella, ryhmissä tavoittaa helposti erilaisia ihmisiä ympäri Suomen, joilla on kokemusta eri paikkakuntien festivaaleista. Kyselylomake tehtiin myös kaikille avoimeksi, kyselyn tekemiseen vastaaja ei tarvitse kutsua tai salasanaa. Vastaajia tulee vapaasti muidenkin kuin Facebookin suljettujen ryhmien jäseniltä. Kysely on julkinen ja perustuu vastaajien omaan kiinnostukseen vastata, jonka vuoksi otantaa on mahdotonta tehdä.

Kyselylomake jakautuu kolmeen osaan: saatekirje, taustatietolomake ja kyselyyn. Taustatiedoilla on tavoitteena kartoittamaan ikä, sukupuoli sekä aikaisempien festivaalikäyntien keskiarvo vuodessa. Kyselyn kysymystyypit perustuivat joko valintaan tai monivalintaan, kysymykset pyrittiin keräämään numeroihin perustuvan datan avulla. Kyselyssä oli myös kaksi avointa kysymystä, joihin vastaaja pystyi halutessaan kommentoimaan. Kysely oli suunnattu laajalle yleisölle, joten kysymysten rakenne valikoitui tarkoitukseen sopeutuvasti. Valinta- ja monivalintakysymyksien materiaali käsiteltiin tilastollisesti eri taulukoin ja kaavoin. Kysely ei sisältänyt avoimia kysymyksiä, annettiin vastaajille mahdollisuus kirjoittaa tekstikenttään, jos mieluista vaihtoehtoa ei ollut vastausvaihtoehdoissa.

5.3 Tulosten käsittely

Tuloksia meilipidekysymyksistä voidaan havainnollistaa prosenttijakaumina tai keskiarvon painotuksella. Keskiarvon painotuksen käytön on sanottu olevan havainnollisempi kuin prosenttilukujen, mutta painotetun keskiarvon avulla ei voida selvittää hajontaa, eli mielipiteiden jakaantumista vastaajien kesken. (Kananen 2011, 96–100.) Opinnäytetyössä tulkitaan vastaukset aikaisempien syiden perusteella prosenteilla. Kyselyn tulokset havainnollistetaan prosenttijakaumilla ympyräkaavioilla ja palkkidiagrammeilla, joista tulee esille myös hajonta. Kyselyssä käytetään myös ristiintaulukointia ikäjakauman mielipide eroista terveysturvallisuuden rajoituksista festivaaleilla.

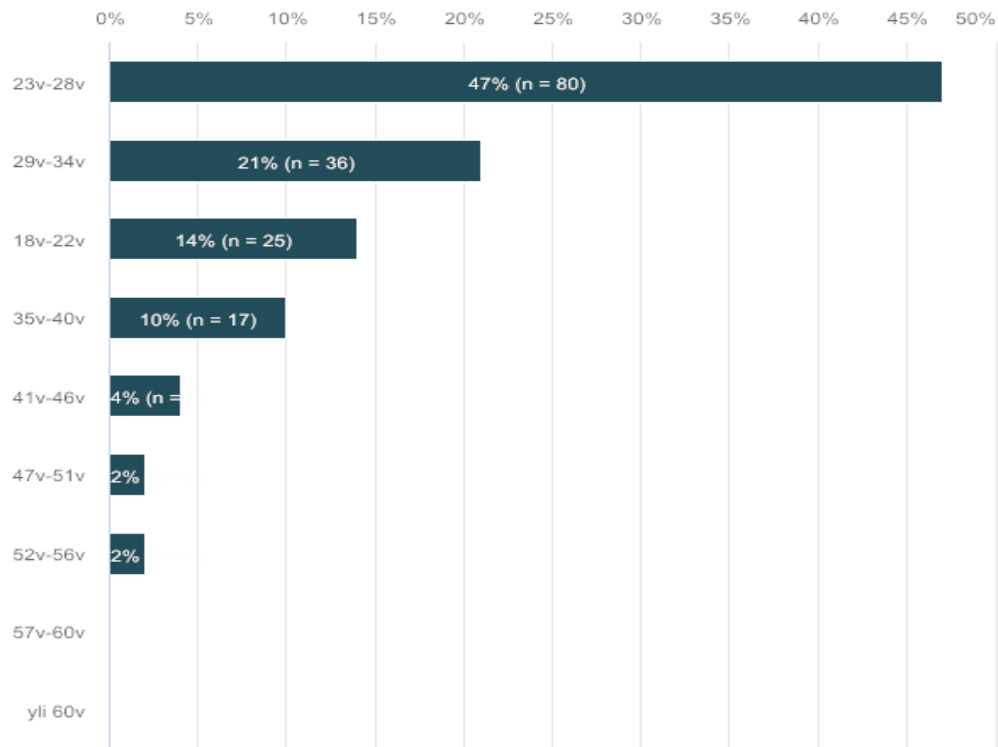
6 Tulokset

Kyselyyn vastasi yhteensä 171 henkilöä kyselyn auki ollessa 11.05.-14.05.2021, kysely oli auki kahdessa Facebookin suljetussa ryhmässä, Naistenhuoneella sekä Kysy mitä vaan (k-18) ryhmässä. Suurin osa vastauksista (140kpl) tuli kahden ensimmäisen päivän aikana, vastaukset vähenivät selvästi viimeisten kolmen päivän aikana. Tavoitteena sähköiselle kyselylomakkeelle oli 100 vastaajaa, joten tavoite ylittyi 71 hengellä. Kyselylomakkeen väittämä kysymykset perustuivat Likertin 5-portaiseen asteikkoon, väittämien keskiarviota analysoidessa 5 tarkoittaa vastaajien olevan täysin samaa mieltä ja 1 tarkoittaa vastaajien olevan täysin eri mieltä väittämän kanssa. Kyselylomake sisältää piilotettuja kysymyksiä, jos ne eivät olleet vastaajille olennaisia, aikaisempien vastausten perusteella. Kyselylomakkeen lopussa oli avoin kommentointikenttä, jonka vastaukset eivät liittyneet musiikkifestivaalien terveysturvallisuuteen, joten niitä ei otettu huomioon tulosten analysoinnissa.

6.1 Vastaajien taustatiedot

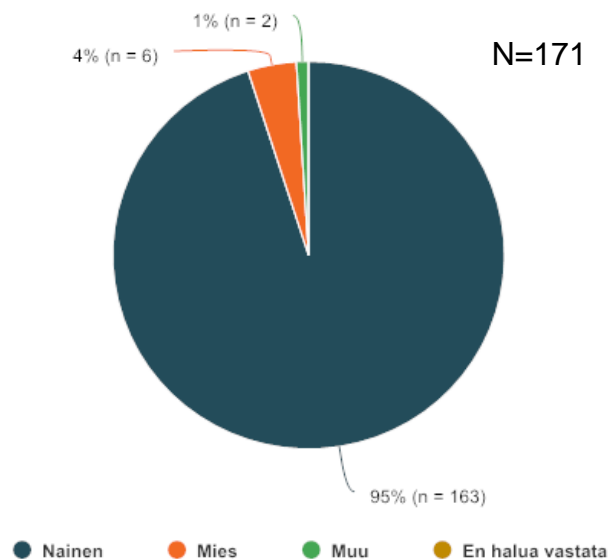
Kyselylomakkeen alussa selvitettiin vastaajien ikä, sukupuoli sekä asuinpaikka. Tiedoilla pyrin selvittämään vastaajien taustojen merkitystä COVID-19 viruksen korostamiin terveysturvallisuustekijöihin. Vastaajien ikäjakauma jaettiin yhdeksään ryhmään, jaottelu aloitettiin täysi-ikäisistä kuuden vuoden välein yli 60-vuotiaisiin asti. Jaottelun tarkoituksena oli selvittää nuorten aikuisten ja aikuisten, yli 29-vuotiaiden näkemyserot terveysturvallisuudesta. Vastaajien sukupuoli jaettiin neljään ryhmään: nainen, mies, muu ja en kommentoi. Asuinpaikasta selvitettiin vastaajan asuin maakunta. Taustatekijöissä käytetään ikäluokkien vertailua kappaleessa 6.4. Ikäluokat on jaettu kahteen ryhmään nuoret aikuiset (18–28-vuotiaat) ja aikuiset (yli 29-vuotiaat).

N=171

Kuvio 1. Vastaajien ikäjakauma

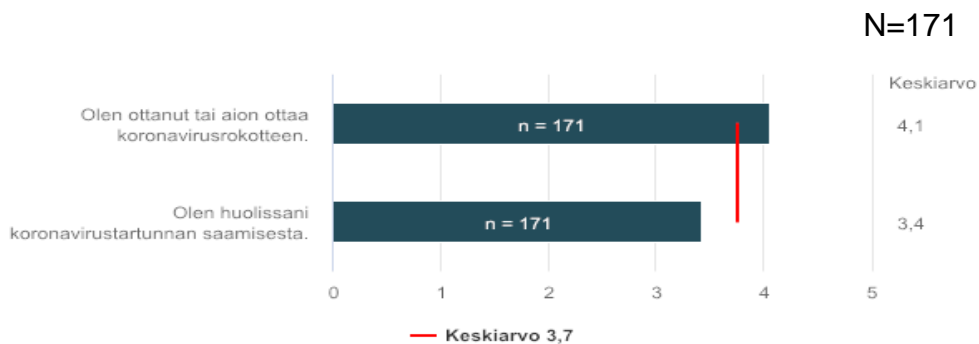
Kuviossa 1. nähdään että suurin osa vastaajista olivat 23–28-vuotiaita (47%), toiseksi eniten vastauksia tuli 29–34-vuotiailta (21%) ja kolmanneksi eniten 18–22-vuotiailta (14%), vastauksia ei saatu yli 57 ja sitä vanhemmilta ihmisiltä. (Kuvio 1). Sukupuolijakauma vastaajilla oli naisvaltainen, vastaajista 95% oli naisia, miehiä 4% ja muun sukupuolisia 1% (Kuvio 2). Valtaosa vastaajista olivat Uudeltamaalta (41%) ja toiseksi suurin asuinkunta vastaajilla oli Pirkanmaa (9%). Kokonaisuudessa vastaajat painottuvat pääosaisesti Uudellamaalla asuviin naisiin sekä 18–34-vuotiaisiin.

Kuvio 2. Vastaajien sukupuoli

6.2 Koronavirus ja musiikkifestivaalit yleisesti

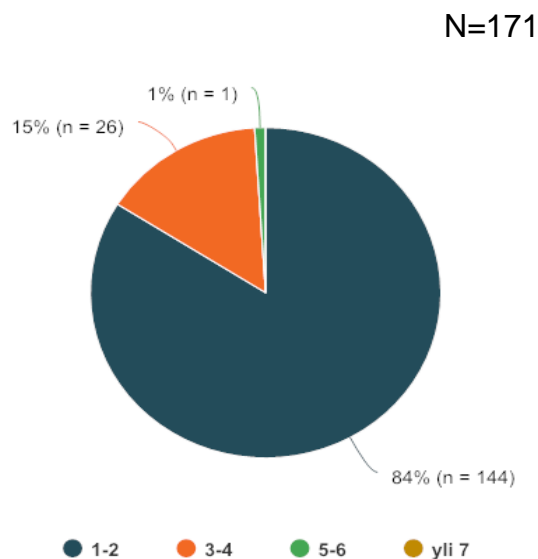
Tässä kappaleessa esitettiin kysymyksiä koronaviruksesta sekä vastaajien aikomuksesta rokotuksen ottamisesta uutta koronavirusta vastaan. Vastaajilta kysyttiin lomakkeessa myös, kuinka monella festivaalilla vastaajat tyypillisesti kävivät, ennen koronaviruspandemiaa. Kyselylomakkeessa selvitettiin, olivatko vastaajat ostaneet pääsylippuja vuoden 2020 festivaaleille. Vastaajilta, jotka olivat ostaneet lipun musiikkifestivaaleille, selvitettiin mitä he tekivät pääsylipulle.

Kuvio 3. Vastaajien mielipiteet koronaviruksesta

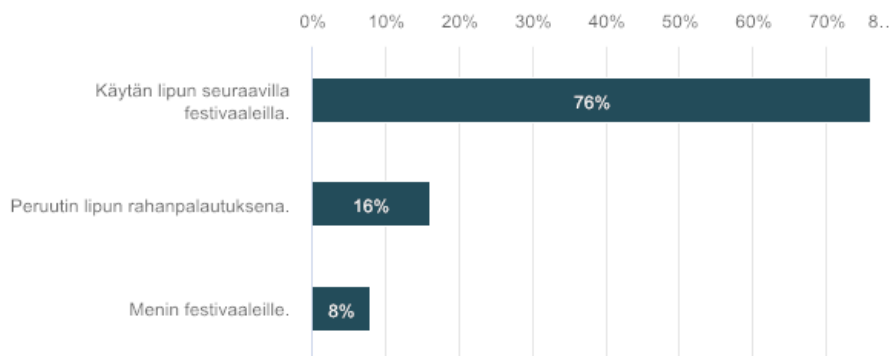
Kuviossa 3. kerrotaan että vastaajista 97% ei ole sairastanut koronavirustartuntaa, 1% ei kommentoinut asiaa ja 2% vastaajista oli sairastanut koronavirustartunnan. Koronaviruksesta esitettiin kyselylomakkeessa kaksi väittämää, olivatko vastaajat huolissaan koronavirustartunnan saamisesta sekä aikovatko vastaajat ottaa tai

ovatko jo ottaneet koronavirusrokotteen. Suuri osa vastaajista (53%) olivat osittain samaa mieltä väittämän kanssa ”olen huolissani koronavirustartunnan saamisesta”, loput väittämän vastaukset jakautuivat tasaisesti muiden vastausvaihtoehtojen kesken. Vastaajista 60% ovat ottaneet tai aikoivat ottaa koronarokotteen, loput vastaukset jakautuivat jälleen tasaisesti muiden vastausvaihtoehtojen kanssa. Keskiarvo molemmissa väittämissä oli yli kolmen, painottuen osittain ja täysin samaa mieltä (Kuvio 3).

Kuvio 4. Vastaajien käyntimäärät musiikkifestivaaleilla vuodessa, ennen koronaviruspandemiaa

Ennen koronaviruspandemiaa valtaosa (84%) vastaajista kävi tyypillisesti 1–2 kertaa vuodessa musiikkifestivaaleilla, toiseksi eniten (15%) vastaajista kävi 3–4 vuodessa ja vastaajista 1% kävi musiikkifestivaaleilla 5–6 kertaa vuodessa. Vastaajista kukaan ei käynyt musiikkifestivaaleilla yli 7 kertaa (Kuvio 4).

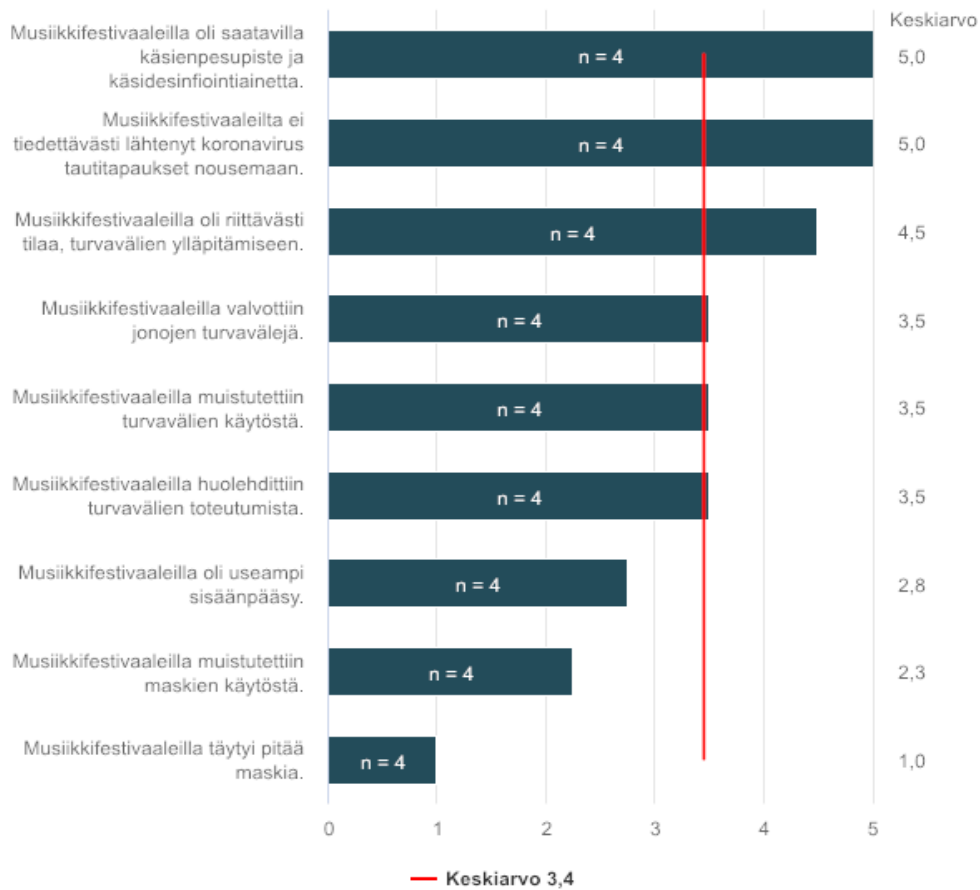
Kuvio 5. Mitä vastaajat tekivät musiikkifestivaalilipulle

Kuviossa 5. käydään läpi mitä vastaajat tekivät musiikkifestivaalien pääsylipulle, jos he olivat pääsylipun hankkineet. Vastaajista 30% oli ostanut pääsylipun 2020 musiikkifestivaaleille, joista 76% siirsi pääsylippunsa seuraaville festivaaleille ja 16% palautti pääsylippunsa. Pääsylipun peruuttaneilla vastaajille meni kaikilla alle neljä kuukautta saada rahanpalautukset. Vastaajista 8% meni musiikkifestivaaleille vuonna 2020, vastaajille aukesi väittämämuotoiset mielipidekysymykset vuoden 2020 aikana järjestetyistä musiikkifestivaalien terveysturvallisuudesta.

6.3 Pandemian aikana musiikkifestivaaleille osallistuneet kävijät

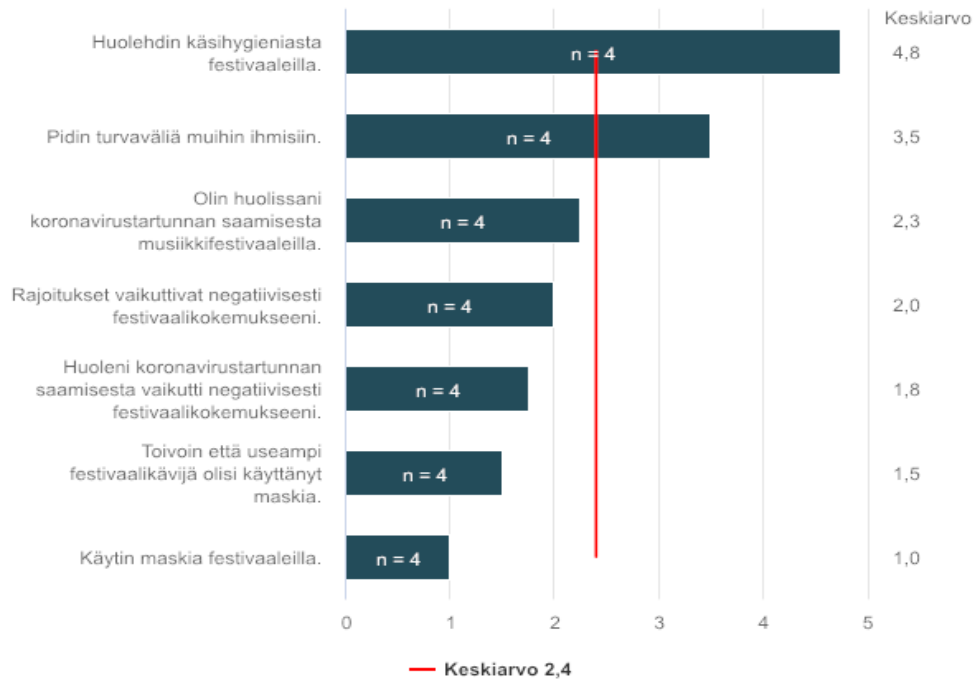
Tässä kappaleessa 171 vastaajasta neljä oli käynyt musiikkifestivaaleilla pandemian aikana vuonna 2020. Kuviossa kuusi esitetään väittämien muodossa vastaajien mielipiteitä musiikkifestivaalijärjestelyiden terveysturvallisuudesta. Kuvio 6. sisältää väittämiä terveysturvallisuusjärjestelyistä, -hygieniasta sekä -valvonnasta. Kuviossa seitsemän vastaajat kertovat oman mielipiteensä mukaisesti omasta terveysturvallisuus käytöksestä ja mielipiteistä, osallistuessaan musiikkifestivaaleille vuonna 2020.

Kuvio 6. Väittämiä vuoden 2020 musiikkifestivaalien terveysturvallisuudesta

Kuviossa 6. vastaajat valitsivat vastaukset oman kokemuksensa perusteella musiikkifestivaalien terveysturvallisuusjärjestelyistä. Vastausten perusteella voidaan nähdä yhtenäinen teema, festivaalijärjestelyiden terveysturvallisuustoimissa, esimerkiksi millään festivaaleilla ei ollut maskipakkoa, mutta kaikilla festivaaleilla oli saatavilla käsienspesupiste ja käsidesinfointiainetta sekä festivaaleilta ei vastaajien mukaan lähtenyt tautitapaukset leviämään. Festivaaleilla oli myös riittävästi tilaa turvavälien ylläpitämiseen suurimmaksi osaksi, vastaajien mukaan. Vastausten keskiarvo väittämille oli 3,4, joka kertoo musiikkifestivaalien tietyillä keinoilla valvo- neen terveysturvallisuutta, kun taas osa terveysturvallisuustoimista oli heikompa- vastajien mukaan. (Kuvio 6).

Kuvio 7. Väittämiä vastaajien terveysturvallisuustavoista musiikkifestivaaleilla

Kuviossa 7. vastaajat kertoivat omista terveysturvallisuustavoista musiikkifestivaaleilla. Kaikki vastaajat huolehtivat käsihygieniasta festivaaleilla ja pääasiallisesti ylläpitivät turvavälejä muihin ihmisiin. Kukaan vastaajista ei käyttänyt maskia osallistuessaan musiikkifestivaaleille sekä pääasiallisesti vastaajat eivät toivoneet muiden osallistujien käyttävän maskia musiikkifestivaaleilla. Vastaajat eivät olleet huolissaan koronavirustartunnan saamisesta musiikkifestivaaleilla ja mahdolliset rajoitukset eivät pääosin vaikuttaneet negatiivisesti heidän festivaalikokemukseensa.

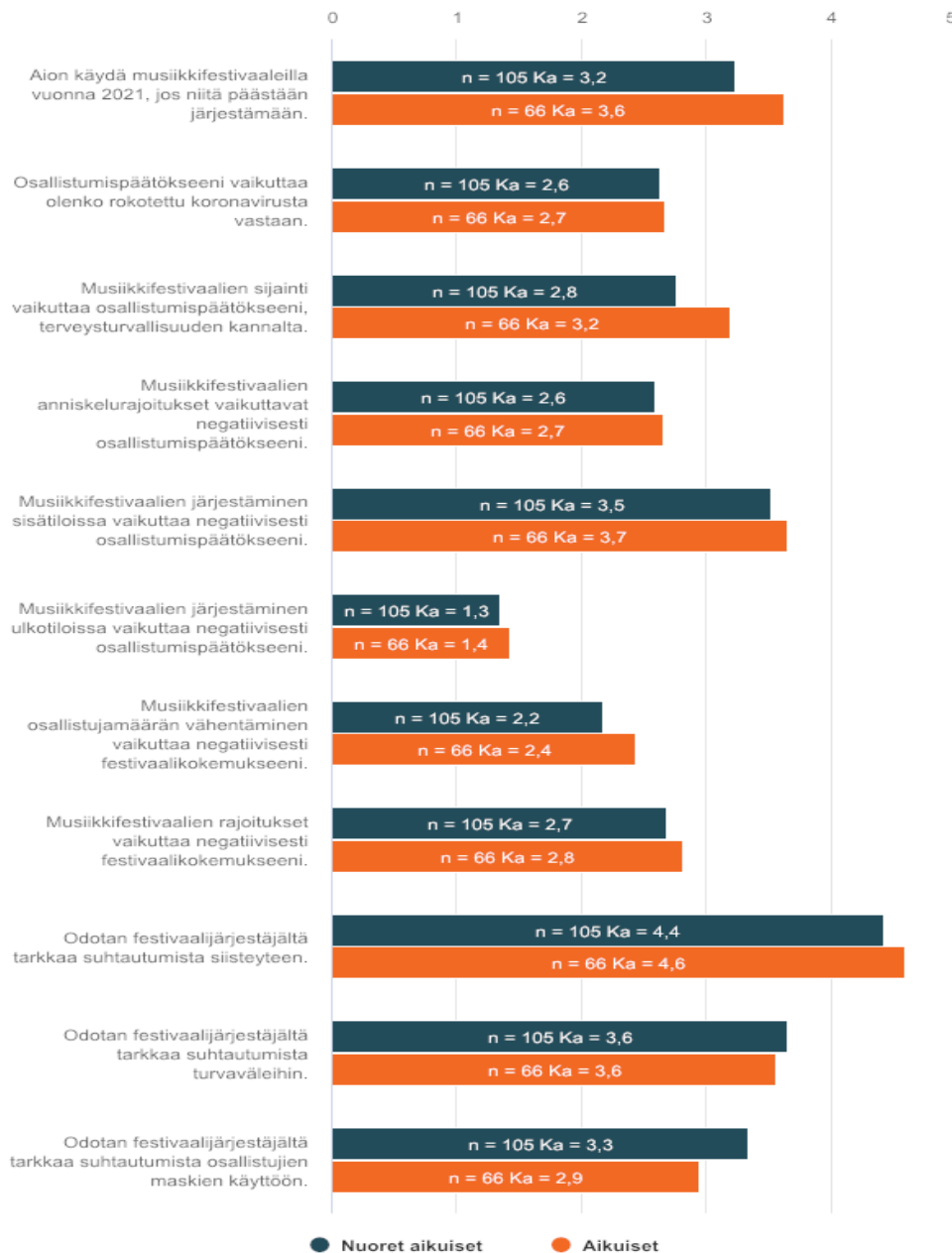
6.4 Terveysturvallisuus musiikkifestivaaleilla 2021

Tässä kappaleessa käydään läpi vastaajien odotuksia terveysturvallisuudesta musiikkifestivaaleilla 2021, väittämien muodossa. Väittämissä selvitetään ovatko vastaajat halukkaita osallistumaan musiikkifestivaaleille vuonna 2021 sekä yleisiä odotuksia festivaalijärjestäjien terveysturvallisuustoimia. Kappaleessa vertaillaan myös nuorten aikuisten (18–28-vuotiaat) ja aikuisten (yli 29-vuotiaiden) vertailua, maakunnan merkityksestä musiikkifestivaaleille osallistumisesta sekä ikäryhmän mielipiteitä terveysturvallisuusodotuksista musiikkifestivaaleilla 2021.

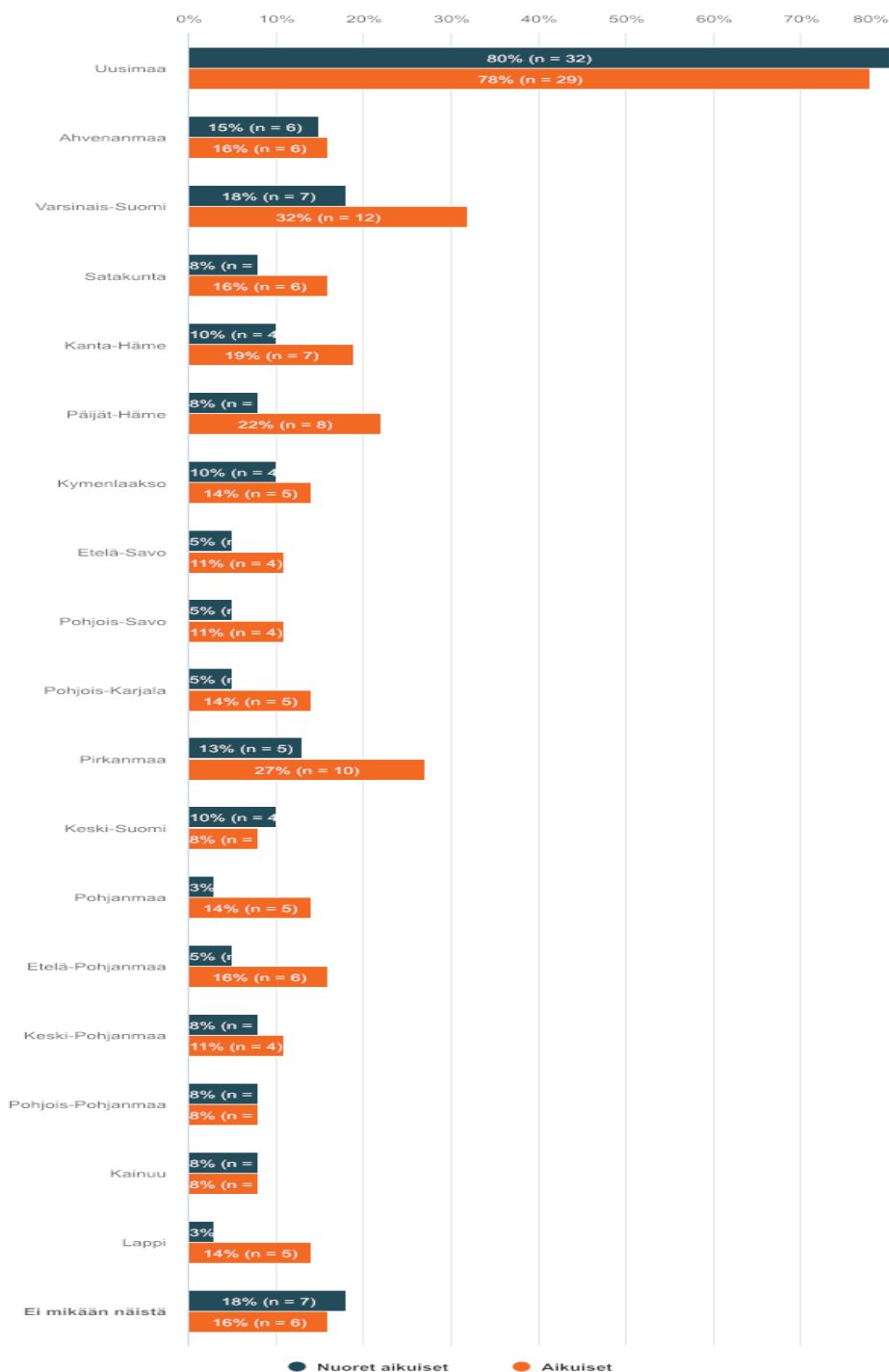
Kuvio 8. Terveysturvallisuus musiikkifestivaaleilla

Musiikkifestivaalien terveysturvallisuutta käsittelevät väittämät jakoivat vastaajien mielipiteitä. Kuviossa 8. nähdään vastausten keskiarvon olevan lähellä kolmea, joissakin väittämässä vastaajat valitsivat ei samaa eikä eri mieltä, mutta useasta väittämästä löytyi teema, vastaajien mielipiteet jakoutuivat erittäin tasaisesti puolesta ja vastaan. Esimerkiksi väittämässä ”Osallistumispäätökseeni vaikuttaa olenko rokotettu koronavirusta vastaan.” 49% vastaajista oli joko eri mieltä tai osittain eri mieltä, kun samaa ja osittain samaa mieltä olivat 41% vastaajista. Väittämät, jotka erottuivat muiden väittämien tuloksesta ”Odotan festivaalijärjestäjältä tarkkaa suhtautumista siisteyteen.”, väittämästä 91% vastaajista oli joko samaa mieltä tai osittain samaa mieltä sekä ”Musiikkifestivaalien järjestäminen ulkotiloissa vaikuttaa negatiivisesti osallistumispäätökseeni.” 90% vastaajista oli eri mieltä väittämän kanssa.

Kuvio 9. Terveysturvallisuus musiikkifestivaaleilla vertailu nuoret aikuiset ja aikuiset

Kuviossa 9. käytettiin vertailussa nuorten aikuisten 18–28-vuotiaiden sekä yli 29-vuotiaiden ikäjakaumaa, väittämä kysymyksissä vuoden 2021 musiikkifestivaaleilla. Väittämäkysymyksissä molemmilla ryhmillä oli erittäin samankaltaiset mielipidevastaukset, suurimmat keskiarvoerot olivat kysymyksissä ”Aion käydä musiikkifestivaaleilla vuonna 2021, jos niitä päästään järjestämään”, ”Musiikkifestivaalien sijainti vaikuttaa osallistumispäätökseeni terveysturvallisuuden kannalta” sekä ”Odotan festivaalijärjestäjältä tarkkaa suhtautumista osallistujien maskin käyttöön”, näissä vastauksissa keskiarvoero oli 0,4.

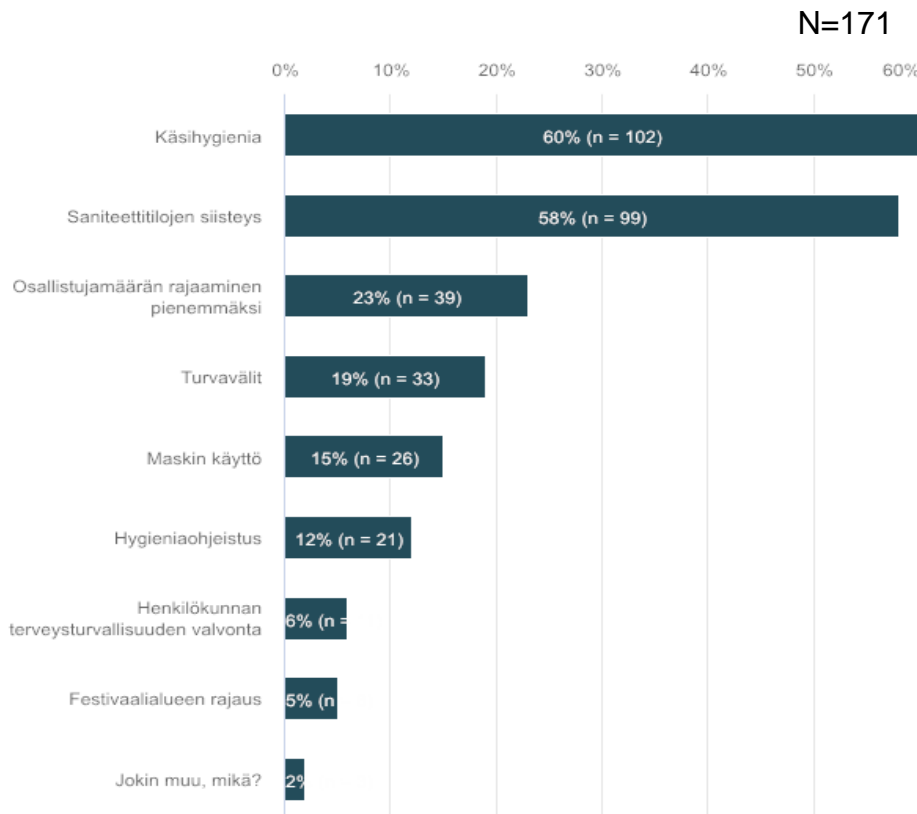

Kuvio 10. Maakunnat, joissa vastaajat eivät osallistuisivat musiikkifestivaaleille vertailussa

Kuviossa 10. käytettiin sääntöä kuvion 8. väittämän ”Musiikkifestivaalien sijainti vaikuttaa osallistumispäätökseeni, terveysturvallisuuden kannalta.”, jos vastaaja oli valinnut väittämään samaa mieltä tai osittain samaa mieltä, sähköinen kysely avasi monivalinta- kysymyksen, jossa valitaan tarkemmin mikä maakunta vaikut-

taa osallistumispäätökseen, vastaajia kysymykseen oli 77 henkilöä ja valittuja vastauksia oli yhteensä 225. Uusimaa oli vastaajien (79%) merkittävin maakunta, joilla he eivät osallistuisi musiikkifestivaaleille, toiseksi korkein vastausmäärä kohdistui Varsinais-Suomen maakuntaan (25%). Vähiten vastauksista valittiin, joiden prosentuaalinen vastausmäärä oli 8% Etelä-Savo, Pohjois-Savo, Pohjanmaa, Pohjois-Pohjanmaa, Kainuu sekä Lappi.

Ikäjakauman vastauksien vertailussa (kuvio 10.), jossa vastaajat eivät osallistuisi musiikkifestivaaleille tietyissä maakunnissa nousi esille aikuisten yli 29-vuotiaiden vastausmäärä, 225 valinnasta aikuiset valitsivat yhteensä 131 kertaa verrattuna nuorten aikuisten vastausmäärään 94 kertaa. Vastausten perusteella nuoret aikuiset todennäköisemmin osallistuisivat musiikkifestivaaleille Lapissa sekä Pohjanmaalla, vastaukset saivat molemmat 3%, maakunnista, joilla nuoret aikuiset eivät kävisi musiikkifestivaaleilla, joka on tulosten alin määrä. Aikuisilla alin määrä maakunnissa, joilla he eivät osallistuisi musiikkifestivaaleille ovat Kainuu sekä Pohjois-Pohjanmaa, jotka molemmat saivat aikuisilta 8% vastauksista. Prosentuaalisesti suurin ero nuorten aikuisten ja aikuisten välillä on Pirkanmaan maakunnassa, jossa vastaajat eivät kävisi musiikkifestivaaleilla, nuorilla aikuisilla vastauksien määrä oli 13% ja aikuisilla 27%.

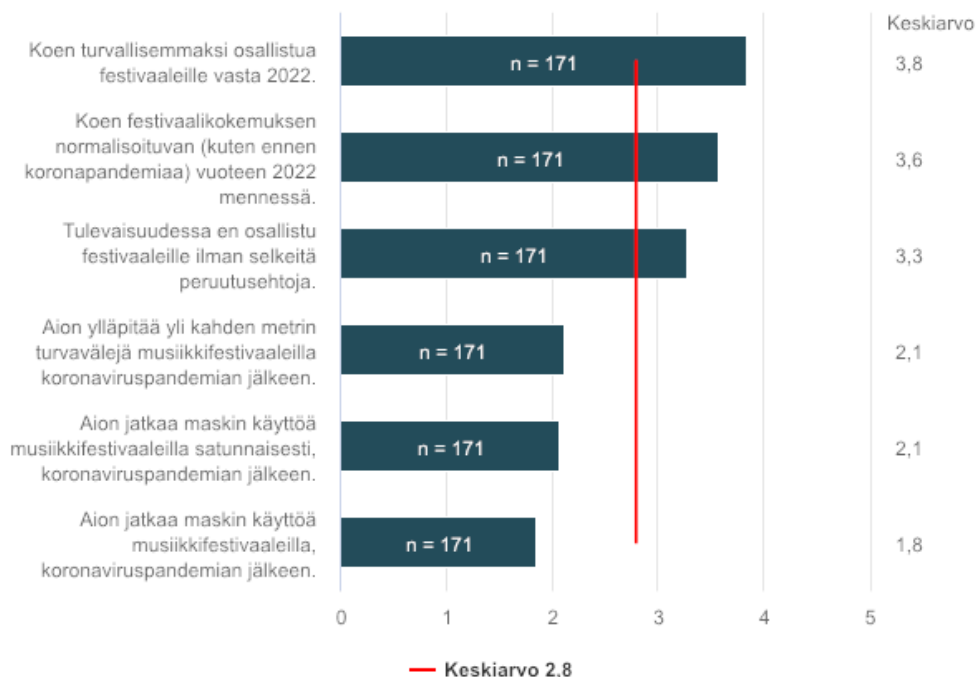

Kuvio 11. Kaksi tärkeintä terveysturvallisuuden edistämiskeinoa

Vastaajat saivat valita kuviossa 11. kaksi tärkeintä terveysturvallisuuskeinoa musiikkifestivaaleilla, suurelle osalle vastaajista käsihygienia (60%) ja saniteettitilojen siisteys (58%) olivat tärkeimmät elementit, kolmanneksi eniten vastauksia sai osallistujamäärän pienentäminen (19%). Vastaajat pääsivät myös kirjoittamaan oman mielipiteen itselleen tärkeimmäksi terveysturvallisuus edistämiskeinoksi ”Jokin muu, mikä?” vastauksissa oli riittävä määrä saniteettitiloja sekä ettei festivaaleilla tarvitse terveysturvallisuutta.

6.5 Vastaajien omat odotukset terveysturvallisuudesta festivaaleilla tulevaisuudessa.

Kappaleessa käydään läpi vastaajien odotuksista tulevaisuuden musiikkifestivaaleille, koronaviruspandemian jälkeiselle ajalle. Väittämässä selvitettiin kokevatko vastaajat festivaalikokemuksen turvallisemmaksi ja normalisoituvan vuoteen 2022 mennessä. Vastaajilta kysyttiin väittämässä myös mielipiteitä maskien käytöstä ja turvavälien ylläpitämisestä pandemian jälkeen.

Kuvio 12. Musiikkifestivaalit tulevaisuudessa

Tulevaisuuden terveysturvallisuudessa kuviossa 12. vastaajilla oli aikaisempiin väittämiin (kuvio 8) vahvemmin yhtenäisiä vastauksia. Vastaajista 70% oli joko samaa mieltä tai osittain samaa mieltä väittämän ”Koen turvallisemmaksi osallistua festivaaleille vasta 2022.” sekä ”Koen festivaalikokemuksen normalisoituvan (kuten ennen koronapandemiaa) vuoteen 2022 mennessä.” vastaajista 63% oli joko samaa tai osittain samaa mieltä. Vastaajien vastauksista voidaan päätellä, suuren osan kokevan festivaalijärjestelyiden normalisoituvan vuoteen 2022 mennessä. Vastaajat olivat pääosin eri mieltä väittämän ”Aion jatkaa maskin käyttöä musiikkifestivaaleilla koronaviruspandemian jälkeen”, ”Aion jatkaa maskin käyttöä satunnaisesti musiikkifestivaaleilla koronaviruspandemian jälkeen” sekä ”Aion ylläpitää yli kahden metrin turvavälejä musiikkifestivaaleilla koronaviruspandemian jälkeen” näihin väittämiin vastaukset painottuivat selkeästi eri mieltä tai osittain eri mieltä vastausvaihtoehtoihin. Aikaisemman kuviossa 6. selvitettiin vastaajilta pääsylipun peruuntumisesta ja tämän jälkeisissä kysymyksissä selvisi, ettei vastaajilla ollut ongelmia lippujen palautuksessa. Kuvion 12 väittämässä ”Tulevaisuudessa en osallistu festivaaleille ilman selkeitä peruutusehtoja.”, vastaukset olivat jakautuneet tasaisesti eri mieltä sekä samaa mieltä asian kanssa.

7 Pohdinta

Tässä luvussa käsitellään tietoperustan, tutkimusongelman ja kyselytutkimuksen välistä yhteyttä. Samalla tavoitellaan terveysturvallisuuden kehittämistä tapahtumissa. Lopuksi tarkastetaan tutkimuksen luotettavuutta ja oman oppimisen pohdintaa opinnäytetyöprojektin aikana.

Tutkimukseen osallistui 171 henkilöä, tavoitemäärä kyselyvastaajille oli 100. Kyselytutkimuksen vastaajien taustatiedot painottuivat 18–34-vuotiaisiin naisiin. Vastaajista 4% oli miehiä ja 1% muun sukupuolisia. Vastaajien asuinpaikat painottuivat Uudellemaalle ja toiseksi eniten vastaajia oli Pirkanmaalta. Tavoitteena vastaajien taustatekijöille oli tavoitteena saavuttaa mielipiteitä ympäri Suomea, jonka vuoksi sähköinen kysely julkaistiin kahdessa suomalaisessa Facebook ryhmässä, joiden jäsenmäärä oli suuri ja aktiivinen.

Opinnäytetyön päätavoitteena oli selvittää mitkä terveysturvallisuuden tekijät ovat vastaajille tärkeitä musiikkifestivaaleilla. Tavoitteisiin haluttiin vastaamaan seuraavien alatavoitteiden avulla:

- Mitkä taustatekijät vaikuttavat festivaalikävijöiden osallistumiseen musiikkifestivaaleille pandemian aikana?
- Mitkä terveysturvallisuus toimenpiteet mahdollistavat musiikkifestivaaleilla käynnin pandemian aikana?
- Kokevatko festivaalikävijät turvallisemmaksi osallistua musiikkifestivaaleille vuonna 2022?

Tutkimusongelmat avautuvat kyselytutkimuksessa. Opinnäytetyön tietoperusta ja kyselytutkimus tukevat toisiaan.

Kävijöiden kokemuksen Suomen musiikkifestivaaleista tukevat osittain tutkittujen luvun 3. kappaleen 3.7 esitettyjen RESTART-19 tutkimuksen terveysturvallisuus toimia, joilla ehkäistään koronavirustartuntojen leviäminen. Terveysturvallisuus toimia noudattamalla pandemian vaikutukset ovat erittäin pienestä pieneen. Suomessa järjestettiin rajoitetuilla yleisömäärällä ja pienin rajoituksin tapahtumia keuhkokuumeen kanssa 2020. Luvun 3.7 mukaiset ennaltaehkäisy menetelmät sisälsivät maskien pakollista käyttöä ja terveysturvallisuuden valvontaa säännösten mukaisesti (turvavä-

lit ja käsihygienia). Kuvion 6. mukaan musiikkifestivaaleilla pystyi ylläpitämään turvavälejä sekä käsihygienia oli korostettuna festivaaleilla. Festivaaleilla ei ollut maskipakkoa sekä vastaajien mukaan turvavälejä pääasiallisesti valvottiin, mutta välien pitäminen onnistui. Luvun 3. kappaleen 3.8 mukaan Kaarinan Saaristo Open festivaaleilla valvottiin tiukasti turvavälien toteutumista, kaksi vastaajaa osallistui festivaaleille, analysoinnin tuloksen mukaan väittämän ”musiikkifestivaaleilla huolehdittiin turvavälien toteutumisesta” keskiarvon 3,5 voidaan arvioida, että turvavälien valvonta on vaihdellut festivaalien välillä, neljästä vastaajista yksi oli eri mieltä, yksi osittain samaa mieltä ja kaksi vastaajaa täysin samaa mieltä (Kuvio 6.). RESTART-19 tutkimuksessa tulee myös ilmi (kappale 3. luku 3.7), että 90% tutkimuskävijöistä ei vastusta maskien käyttöä, jos tapahtuma sitä vaatii. Kuvion 8. mukaan väittämän ”Odotan festivaalijärjestäjältä tarkkaa suhtautumista osallistujien maskien käyttöön.” vastausten keskiarvo on 3,2 vastausten prosentuaalinen määrä jakautui hyvin tasaisesti molempiin ääripäihin, joka kertoo vastaajien jakautuneista mielipiteistä kasvomaskien käyttämiseen.

Kappaleessa 3.8 mainitaan myös Espanjan Barcelonassa järjestetyssä rock-konsertissa ei ollut merkkejä koronaviruksen leviämisestä tapahtumassa. Barcelonan konsertissa osallistujia oli 5000 kävijää, rajoituksia konsertissa oli maskipakko, paranneltu ilmanvaihto, mutta konsertissa ei ollut käytössä turvavälejä. Kuvion 6. mukaan kaikki vastaajat olivat samaa mieltä väittämän kanssa ”Musiikkifestivaaleilla ei tiedettävästi lähtenyt koronavirustapaukset nousemaan.”, joka tukee tutkimusten luvun 3. kappaleiden 3.7 sekä 3.8 tuloksia, joissa tapahtumissa ei tiedettävästi lähtenyt koronavirustapaukset nousemaan.

Vastaajien terveysturvallisuustavat musiikkifestivaalit vaihtelivat toimenpiteistä, vastaajat eivät pitäneet maskia musiikkifestivaaleilla, mutta pääasiallisesti huolehtivat käsihygieniasta sekä turvavälien ylläpitämisestä, myöskään festivaalikävijät eivät kokeneet väittämän ”toivoin että useampi henkilö olisi pitänyt maskia festivaaleilla” olevan tarpeellinen terveysturvallisuuskeino festivaaleilla. Vastaajat eivät kokeneet koronavirustartuntariskin ja rajoitusten vaikuttaneen negatiivisesti musiikkifestivaalikokemukseen sekä he eivät olleet huolissaan tartunnan saamisesta festivaaleilla. Vastaajien omien kokemusten väittämien keskiarvo oli 2,4, josta voidaan päätellä, ettei terveysturvallisuus ei ollut prioriteettina musiikkifestivaaleilla

(Kuvio 7). Vastaajat olivat käyneet festivaaleilla Oulussa Varjofestivaaleilla, Kaarinassa Saaristo Open sekä Järvenpäässä Järvenpää Soi festivaaleilla.

Luvun 4. kappaleen 4.4 mukaan tapahtumia voidaan järjestää pandemian aikaan hallituksen linjaamien ”turvallinen tapahtuma” säännösten mukaisesti. Rajoitukset sisältävät maskipakkoa, mahdollisuutta käsien puhdistamiseen. Koronaviruksen kiihtymisvaiheessa olevat maakuntien alueella järjestettävät tapahtumissa on lisäksi rajoitteena turvavälien ylläpito. Kuviossa 8. vastaajien mielipiteet jakoutuivat väittämän ”Musiikkifestivaalien rajoitukset vaikuttavat negatiivisesti festivaalikokemukseen.”, jonka vastausten keskiarvo oli 2,7, joka painottuu vastausvaihtoehdon ”eri mieltä” kanssa.

Kyselytutkimuksessa selvisi, että vastaajien näkemykset terveysturvallisuudesta vaihtelivat ääripäihin, osa vastaajista kokevat mahdolliset rajoitukset musiikkifestivaaleilla vaikuttavan negatiivisesti festivaalikokemukseen, kun taas osalle vastaajista rajoitukset eivät vaikuta negatiivisesti. osallistujamäärän rajaaminen tilaa kohden, maskisuositus sekä käsihygieniapisteet.

Vastaajat kokivat tärkeimmiksi terveysturvallisuuden edistämiskeinona kuviossa 11. käsihygienian sekä saniteettitilojen siisteyden. Vastaustuloksissa maskien käyttö sai 15% vastauksista. Luvun 3. kappaleen 3.7 mukaan maskien käytöllä on merkittävä vaikutus ehkäisemään koronavirustautitapausten nouseminen, myös kappaleessa 3.8. järjestetyissä Espanjan Barcelonan rock-konsertissa maskien käyttö oli oleellinen osa tapahtuman terveysturvallisuustoimia. Luvun 4. kappaleen 4.4 maskien pakollinen käyttö tulee olemaan oleellinen osa Suomessa järjestettävissä tapahtumissa kesällä 2021. Kuvioista 8. ja 11. voidaan päätellä, että vastaajien mielipiteet jakautuvat voimakkaasti ääripäihin festivaaleille osallistumisesta 2021 sekä rajoitusten vaikutuksista festivaalitunnelmaan sekä osallistumishalukkuuteen.

Tutkimuksen päätavoitteena oli selvittää mitkä terveysturvallisuuden tekijät ovat vastaajille tärkeitä musiikkifestivaaleilla. Päätavoitteeseen saatiin vastaukset tietoperustan ja kyselytutkimuksen avulla. Terveysturvallisuuden toimenpiteitä festivaaleilla koettiin tärkeimmiksi käsihygienian sekä saniteettitilojen siisteys. Tällä hetkellä hallitus suunnittelee tapahtumien sallimista (4. luvun kappaleessa 4.4) rajoituksin

kesällä 2021 ja Suomen sisäisen koronavirustilanteen sen salliessa, tapahtumien on otettava kaikki terveysturvallisuustoimet huomioon. Terveysturvallisuus musiikkifestivaaleilla sai tutkimuksen mukaan yleisesti ottaen tasaisesti ääripäävastauksia, jonka vuoksi voidaan todeta osan vastaajista olevan mahdollisia rajoitteita vastaan ja puolesta, joka luo ongelman festivaalien potentiaalisessa järjestämisessä. Henkilöt, jotka pitävät terveysturvallisuutta tärkeinä eivät välttämättä ole halukkaita osallistumaan festivaaleille, ääripäässä rajoitteita vastustavat henkilöt eivät mahdollisesti halua osallistua festivaaleille rajoitteiden takia. Suuri osa vastaajista kokivat, että festivaalikokemus normalisoituu vuoteen 2022 mennessä.

Alaongelmaan ”Mitkä taustatekijät vaikuttavat festivaalikävijöiden osallistumiseen musiikkifestivaaleille pandemian aikana?” vastaukseen totean paikkakunnan olevan yksi isoimmista taustatekijöistä, festivaalikävijöiden osallistumisessa festivaaleille pandemian aikana. Moni kyselyn vastaaja vastasi väittämään ”Musiikkifestivaalien sijainti vaikuttaa osallistumispäätökseeni, terveysturvallisuuden kannalta.” joko osittain samaa mieltä tai täysin samaa mieltä. Nuorten aikuisten ja aikuisten vertailussa nousi esille, aikuisten vastausvaihtoehdot he valitsivat selvästi enemmän maakuntia, jolla ei kävisi musiikkifestivaaleilla terveysturvallisuussyistä. Näistä vaihtoehdoista uusimaa nousi molempien vertailuissa korkeammaksi. Kuten luvussa 4. kappaleen 4.4 kerrotaan tulevien ”turvallisten tapahtumien” säännöksistä, joissa jokaisessa suunnitelmassa on maskipakko tapahtumassa. Vastukset painottuivat eri mieltä, että rajoitukset vaikuttavat negatiivisesti festivaalikokemukseen. Koronaviruspandemian ja siitä johtuvien rajoitusten olleen vuoden aktiivisesti voimassa, ihmiset haluavat kokea ”vapautta” ennen koronaa, joka sisältää tapahtumissa käynnin, kuten luvussa 3. kappaleen 3.7 tutkimusosallistujat noudattavat rajoituksia, jos tapahtuma niitä vaatii.

Toinen alaongelma ”Mitkä terveysturvallisuustoimenpiteet mahdollistavat musiikkifestivaaleille osallistumisen pandemian aikana?” Totesin tutkimuksen aikana luvun 4. kappaleen 4.4 turvallisten tapahtumien käyttävän samaa projektimallia kuin luvun 3. kappaleen 3.7 RESTART-19 tutkimuksen kanssa. Vastaajien mielipiteet painottuivat (kuvio 8.) väittämään musiikkifestivaalien järjestämisen sisätiloissa, vaikuttavan negatiivisesti osallistumispäätökseen. Koen kuten kappaleissa 3.7 sekä

4.4 tuli ilmi, hyvällä ilmanvaihdolla, turvaväleillä ja maskeilla tapahtumien järjestäminen sisätiloissa vähentää tartuntariskiä ja helpottaa terveysturvallisuusvalvontaa.

Viimeisessä alaongelmassa pohdittiin ”Kokevatko festivaalikävijät turvallisemmaksi osallistua musiikkifestivaaleille vuonna 2022?” Kuvion 12 mukaan vastaukset painottuivat 3,8 keskiarvolla vastaajien kokevan musiikkifestivaalit turvallisemmaksi vuonna 2022. Luvun 4 kappaleen 4.2.2 kerrotaan Suomen rokotusstrategiasta, jossa Suomi tavoittelee 70% väestöstä saisi rokotteesta suojan, kuviossa 3. suurin osa vastaajista on ottanut tai aikoo ottaa koronavirusrokotteen. Rokotteen avulla tapahtumista saadaan turvallisempia, jota tukee kappaleen 4.2.2 koronavirusrokotteen vaikuttavan heikommin koronavirusoireisiin ja leviämiseen. Koen myös rokotteiden jatkuvan kehittämisen ja tutkimisen sekä väestön koronarokotustavoitteen saavuttamisen vaikuttavan positiivisesti siihen, että viimeistään vuonna 2022 päästään lähemmäksi ”vanhaa normaalia elämää”.

7.1 Luotettavuus ja toistettavuus

Tutkimuksen tavoite on kerätä totuudenmukaista ja luotettavaa tietoa, arvioinnissa käsitteinä käytetään validiteettia ja reliabiliteettia, jotka määrittävät laatua ja luotettavuutta tutkimuksessa. (Kananen 2011, 118.) Tulosten pysyvyyttä ja tutkimuksen toistettavuutta reliabiliteetti mittaa tuloksissa. Korkea reliabiliteetti saavuttaa saman tuloksen tutkimuksessa, jos tutkimus suoritetaan uudelleen. Reliabiliteetilla varmistetaan, etteivät tulokset ole peräisin sattumasta. Pätevyys eli validiteetti kertoo tutkimuksen laatua, tutkimusongelmien ja -kysymysten yhtenäisen olennaisuuden. Validiteettisessa tutkimuksessa käytetään asianmukaista menetelmää, mittaria ja mitataan asiat oikein. (Kananen 2011, 119–120; Taherdoost 2016.)

Kyselytutkimukseen vastasi 171 henkilöä, tutkimuksen reliabiliteettia laskee kyselyn tehtäessä kyselytutkimuksen saavutettavuus eri ryhmissä sekä festivaalikävijöiden jakauma ei ole tiedossa sekä vastaajien sukupuolijakauma, painottuen naispuolisiin henkilöihin. Tutkimuksessa reliabiliteettia kasvatettiin kyselylomakkeen testauksella, useaan kertaan ulkopuolisella avulla ennen sähköisen kyselyn julkaisemista. Kyselylomaketta muokattiin selkeämmin käsitettäväksi, jotta vastaajat

ymmärtävät kysymykset samalla tavalla. Vastaajien tietämys terveysturvallisuudesta kasvattaa tutkimuksen reliabiliteettia, kyselyn esittelyssä avattiin selkeästi terveysturvallisuuden käsite ja terveysturvallisuutta käsittelevissä kysymyksissä vastaajat hajonnan perusteella eivät valinneet usein ”ei samaa, eikä eri mieltä” vaihtoehtoa. Tutkimuksen tietoperustan sisältö festivaaleista, COVID-19 viruksesta sekä pandemian aikana järjestetyistä tutkimuksista, tukivat osittain tutkimustuloksia.

Validiteettia kasvatti kyselytutkimukseen laaditut kysymykset tukivat tietoperustaa sekä tutkimusongelmaa. Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää musiikkifestivaalikävijöiden odotuksia ja mielipiteitä terveysturvallisuudesta musiikkifestivaaleilla, jonka perusteella kyselytutkimus painottui Likertin 5-portaiseen asteikkoon, joka nostaa tutkimuksen validiteettia, Likertin 5-portainen asteikko on kehitetty mielipiteiden mittaamiseen.

Tutkimuskyselyn vastaukset ylittivät tavoiterajan, suurin ongelma tutkimuksen analysoinnissa on oikean kohderyhmän tavoittaminen sekä naispuolisten henkilöiden merkittävä määrä sukupuolijakaumassa. Vastaajien sukupuolijakauma oli 95% naisia, 4% miehiä ja 1% muun sukupuolisia, suuri ero kyselyn vastaajien sukupuolijakaumassa vaikuttaa tutkimuksen luotettavuuteen ja mahdolliset johtopäätökset eivät tue molempien sukupuolten perspektiiviä näin suurella erolla. Luotettavuutta vähentää myös kyselyn jakelu oikealle kohderyhmälle, tavoitettavuus oli haasteellista toteuttaa lyhyellä aikataululla, jos kysely olisi jaettu musiikkifestivaali teemaiseen ryhmään olisi kohderyhmä tavoitettu tarkemmin. Kyselyvastauksien analysoinnissa keksin uusia ideoita, joita kyselyssä olisi voinut kysyä, saadakseen kattavamman tiedon vastaajien mielipiteistä koronaviruksesta sekä terveysturvallisuudesta. Kysymykset olisivat voineet olla suorilla mielipidekysymyksiä, esimerkiksi ”Koen koronaviruspandemian vartenotettavana asiana” sekä ”Koen terveysturvallisuuden olevan tärkeä ja ajankohtainen aihe.”

Yleisesti sähköistä kyselytutkimusta voidaan pitää yleisesti onnistuneena ja jatko-tutkimuksessa kyselyssä on hyvä selvittää suorilla kysymyksillä vastaajien mielipide yksinkertaisilla kysymyksillä. Hyvän vastausmäärän ohella vastaajat ymmärsivät selvästi kysymykset, kun verrataan mielipiteiden jakaumaa väittämä kysymyk-

sissä, joissa ei yleisesti ottaen ”ei samaa, eikä eri mieltä” vastausväittämää käytetty huomattavasti, jonka valitseminen rajaa tutkimuksen reliabiliteettia. Korkeimmat vastausmäärät ”ei samaa, eikä eri mieltä” vastausvaihtoehtoon tuli tulevaisuuden väittämissä, joka oli tutkimuksen perusteella haastavin vastausvaihtoehto. Tutkimus toi esille vastaajien mielipiteitä terveysturvallisuudesta ja vastaajien odotuksista tuleville musiikkifestivaaleille. Yleisesti opinnäytetyön tietoperusta tuki myönteisesti sähköistä kyselytutkimusta, tutkimus vastasi sopivasti tutkimusongelmaan. Sukupuolijakauman ero miesten ja naisten välillä oli erittäin suuri, että sukupuolten vertailua ei katsottu aiheelliseksi. Vertailussa käytettiin ikäjakaumaa nuoret aikuiset 18–28-vuotiaat ja aikuiset 29-vuotiaista yli 60-vuotiaisiin.

7.2 Oma oppiminen

Opinnäytetyön eteneminen sujui kohtalaisen hyvin, vaikka en saavuttanut arvioitua valmistumisaikaa. Tietoperustan tekeminen vei eniten työaikaa, tietoperustan ja tutkimusongelmien ymmärtämisen avulla, kyselylomakkeen teko oli huomattavasti vaivattomampaa kuin kysymysten keksiminen ennen tietoperustan loppuun saamista. Kysymykset muuttuivat yksityiskohtaisemmiksi ja sopivammaksi tutkimusongelmaan, kun tietoperustan teko valmistui ja tutkimusongelma selventyi.

Kyselylomakkeen tekoon käytin Webropol 3.0-kyselytyökalua. Kyseistä kyselytyökalua olen käyttänyt aikaisemmin, mutta kyselytyökalun käyttäminen ei ollut minulla muistissa. Webropol-työkalun avulla kyselyn laatiminen ja muokkaaminen oli helppoa sen hyvien ohjevideoiden, monipuolisuuden ja helppokäyttöisyyden avulla. Uskon, jos olisin perehtynyt syvemmin Webropol- kyselytyökalun käyttöön, maksullisilla ohjeilla, olisin onnistunut hyödyntämään potentiaalisemmin Webropol-kyselytyökalua, kyselyä laatiessa ja tulosten analysoinnissa.

Opinnäytetyön aiheet COVID-19 viruksesta, festivaaleista sekä terveysturvallisuudesta ovat itselleni mielenkiintoisia ja miellyttäviä aiheita. Opintojeni myötä olen saanut hyvän kuvan tapahtumajärjestämisestä, opinnäytetyö syvensi oppimistani tartuntatautien sekä festivaalien merkityksestä matkailualalla. Tutkiessani eri lähteistä COVID-19 viruksen vaikutuksista yhteiskunnassa ja matkailualalla, syvensi ymmärrystäni myös valtion tuesta ja toimista yhteiskunnan talouden ylläpitämiseen ja sen puutteisiin.

Opinnäytetyön kirjoittamisen aloittaminen oli itselläni hidasta, tähän vaikuttivat oman motivaation häviäminen ja huolestuneisuus COVID-19 viruksen vuoksi. COVID-19 viruksen seuraamukset ja shokki henkilökohtaisessa elämässäni tasoittui, opinnäytetyön kirjoittamisen aikana. Opinnäytetyön ohjaajan saatua kirjoitustah-
tini reipastui ja löysin motivaationi. Suurin haaste ennen ohjaajan saamista oli it-
selläni tieteellisten lähteiden löytäminen ja aikataulut, ohjaajan saatua oma
huolestuneisuuteni opinnäytetyöhön vähentyi merkittävästi ja kirjoittamisesta tuli
mielekäästä. Koen tehneeni opinnäytetyön erittäin poikkeukselliseen aikaan, tapaa-
misrajoitukset ja suositukset lähikontaktien välttämiseksi ovat vaikuttaneet laajasti
omiin suorituksiini. Kokonaisuudessaan opinnäytetyön aloittaminen oli itselleni
haaste, joka helpottui loppua kohden.

Lähteet

Ali, N. 2012 Event Design. Teoksessa Ferdinand, N. & Kitchin, P. Events management. s. 51-52. SAGE Publications Ltd. London.

Austen, S. & Autissier, A-M. 2015. Volunteering for Festivals, Why and How, Some Reflections on the Future of Festival Practice in Europe. Teoksessa Bianchini, F., Jordan, J., Maughan, C., Long, P. & Newbold, C. Focus on Festivals. Contemporary European Case Studies and Perspectives. s. 138-141 & 290-291. Goodfellow Publishers Ltd. Britain. London.

Beaven, Z., Laws, C., McMahon-Beattie, U., Wood, E. & Yeoman, I. 2004. Marketing information for events industry, Principles and applications in ticketing and reservations management, The potential for revenue management in festivals and events. Teoksessa Ali-Knight, J., Drummond, S., McMahon-Beattie, U., Robertson, M. & Yeoman, I. Festival and events management. s. 130-207. Keyword Publishing Services Ltd. Great Britain.

Boffey, D. 2021. Dutch clubbers hit dancefloor for study into easing lockdown. The Guardian. Luettavissa: <https://www.theguardian.com/world/2021/mar/07/dutch-clubbers-dance-study-easing-lockdown-music-event-coronavirus> Luettu: 06.05.2021

Connel, J. & Gibson, C. 2005. Music and tourism: on the road again. Channel View. Clevedon.

Die Universitätsmedizin Halle (Saale) 2020. Good ventilation technology, food consumption in the seating areas, multiple enterances: University Medicine Halle (Saale) releases results of the RESTART-19 research project. Luettavissa: https://restart19.de/wp-content/uploads/2020/10/20201029_Results_RESTART19_English-1.pdf Luettu: 25.04.2021

Euronews 2021. No Sign of contagion after 5,000-person rock concert in Barcelona. Luettavissa: <https://www.euronews.com/2021/04/27/no-sign-of-contagion-after-5-000-person-rock-concert-in-barcelona> Luettu: 06.05.2021

Finland Festivals. Festivaalit. Luettavissa: <http://www.festivals.fi/tapahtumat/#.YBFwF-gzY2w> Luettu: 21.01.2021

Finland Festivals 2020. Koronavirus. Luettavissa: <http://www.festivals.fi/?s=koronavirus#.YAhx0f0zY2w> Luettu: 21.01.2021

Finland Festivals. Yhdistys. Luettavissa: <http://www.festivals.fi/yhdistys/#.YA-hxpv0zY2x> Luettu: 20.01.2021

Finlex 47/2013. Yleissopimus aineettoman kulttuuriperinnön suojelemisesta. Luettavissa: https://finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/2013/20130047/20130047_2 Luettu: 29.04.2021

Global Health Security Agenda. Luettavissa: <https://ghsagenda.org/> Luettu: 06.05.2021

Gössling, S. & Hall, M. 2006. Tourism & global environmental change: ecological, social, economic and political interrelationships. Routledge. London.

Halonen, K. 2010. Tuottaja 2020. Kulttuuripoliittisen tutkimuksen edistämissäitiö Cupore. Luettavissa: https://www.cupore.fi/images/tiedostot/yhteistyojulkaisut/tuottaja2020_kulttuuri_kokoaa2010.pdf Luettu: 02.05.2021

Halonen, K. 2005. Visioita ja valintoja. Kulttuuripoliittisen tutkimuksen edistämissäitiö Cupore. Luettavissa: https://www.cupore.fi/images/tiedostot/2005/cupore_10_visioita_ja_valintoja.pdf Luettu: 02.05.2021

Heikkilä, T. 2014. Kvantitatiivinen tutkimus. Edita Publishing Oy. Helsinki Luettavissa: <http://tilastollinentutkimus.fi/1.TUTKIMUSTUKI/KvantitatiivinenTutkimus.pdf> Luettu: 02.05.2021

Hirsijärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 1997. Tutki ja kirjoita. Tammi. Helsinki.

Jänkälä, S. 2019. Toimialaraportit, Matkailu. Työ- ja elinkeinoministeriö. Luettavissa: https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161292/TEM_3_2019_Matkailun_toimialaraportti.pdf?sequence=1&isAllowed=y Luettu: 25.04.2021

Kainulainen, K. 2004. Elämyksistä elinkeinoja. Helsingin Yliopisto: Maaseudun tutkimus- ja koulutuskeskus. Luettavissa: <https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/17613/Julkaisu2.pdf?sequence=1&isAllowed=y> Luettu: 25.04.2021

Kananen, J. 2010. Opinnäytetyön kirjoittamisen käytännön opas. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja 111. Juvenes Print. Tampere.

Kananen, J. 2011. Kvantitatiivisen opinnäytetyön kirjoittamisen opas. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja 118. Juvenes Print. Tampere.

Kopomaa, T., Manka, M. & Silvanto, S. 2016. Musiikkifestarit: säpinää maalla ja kaupungissa; Festivaalit matkailukohteina; Festivaalien merkityksestä. Teoksessa Silvanto, S. Festivaalien Suomi. s. 8–11, 35–42 & 192–194. Kulttuuripoliittisen tutkimuksen edistämissäitiö. Helsinki.

Liimatainen, J. 2020. Saaristo Open päätti lauantaina Suomen festivaalikesän. Turun Sanomat. Luettavissa: <https://www.ts.fi/kulttuuri/5051079/Saaristo+Open+paatti+lauantaina+Suomen+festivaalikesan> Luettu: 25.04.2021

LiveFIN 2020. Yhdistys. Luettavissa: <https://www.livefin.fi/yhdistys/> Luettu: 25.04.2021

Long, P. & Robinson, M. 2004. Festivals and Tourism: Marketing, Management and Evaluation. Business Education Publishers Limited. Great Britain.

Karttunen, S., Kurlin, A., Luonila, M. & Mäenpää, M. 2019. Taide- ja kulttuurifestivaalien vaikuttavuus. Kulttuuripoliittikan tutkimuskeskus Cupore. Luettavissa: https://www.cupore.fi/images/tiedostot/2019/cupore_festivaaliraportti_2019.pdf Luettu: 25.04.2021

Mattila, M. 2020. Moni jättää perimättä lippurahansa peruuntuneista tapahtumista. Yle Uutiset. Luettavissa: <https://yle.fi/uutiset/3-11441454> Luettu: 06.05.2021

Marski, L. 2021. Toimialaraportit: Matkailun suuntana kestävä ja turvallinen tulevaisuus. Työ- ja elinkeinoministeriö. Helsinki. Luettavissa: <https://valtioneuvosto.fi/-/10616/suunnitelma-koronarajoitusten-purkamisesta-ja-tavoiteaikataulusta-julkaistu-lausunto-ja-komenttikierros-alkaa> Luettu: 28.04.2021

Opetus- ja kulttuuriministeriö. 2016. Taide- ja kulttuurifestivaalit – vahvistuva kulttuurinen voimavara. Luettavissa: <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/79061/OKM42.pdf> Luettu: 25.04.2021

Opetus- ja kulttuuriministeriö. 2020. Vastuullinen tapahtuma-työryhmän periaatteet tapahtumien järjestämiseksi koronaepidemian aikana. Luettavissa: https://api.hankeikkuna.fi/asiakirjat/357f8713-8741-49d5-8946-fc19dcfa0a45/2faf671a-ce6c-49a1-8f45-4c479fd83280/MUISTIO_20201221120022.PDF Luettu: 02.05.2021

Shone, A. & Parry, B. 2013. Successful event management practical handbook. RR Donnelley. China.

Silvanto, S. 2007. Festivaalien Helsinki: urbaanin festivaalikulttuurin kehitys, tekijät ja kokijat. Helsingin kaupungin tilastokeskus: Helsingin kaupungin kulttuuriasiakeskus. Helsinki.

Sosiaali- ja terveysministeriö. Globaali terveysturvallisuus. Luettavissa: <https://stm.fi/globaali-terveysturvallisuus> Luettu: 24.05.2021

Sosiaali- ja terveysministeriö 2021. Koronavirus ja kehitteillä olevat rokotteet. Luettavissa: <https://stm.fi/koronavirusrokotteet> Luettu: 02.04.2021

Stone, K. 2020 Germany's Biggitybeats hosted the world's first "drive-in rave" amid COVID-10 lockdown. EDM. Luettavissa: <https://edm.com/news/germany-hosted-the-worlds-first-drive-in-rave-amid-covid-19-lockdowns> Luettu: 25.04.2021

Taherdoost, H. 2016. Validity and Reliability of the Research Instrument; How to Test the Validation of a Questionnaire/Survey in Research. International Journal of Academic Research in Management. Helvetic Editions Ltd. Switzerland. Luettavissa: <https://poseidon01.ssrn.com/delivery.php?ID=926110097116069010117103112080031092029042041058054022096075015072105099108068083081035042057063112008038073089026123031108104031044060037085069091120124009127100102067055021026090029065126009123022066070066110123088090065069125120091065010080065125122&EXT=pdf&INDEX=TRUE> Luettu: 10.05.2021

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2021. Koronaviruksen tarttuminen ja itämisaika. Luettavissa: <https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/ajankohtaista/ajankohtaista-koronaviruksesta-covid-19/tarttuminen-ja-suojautuminen-koronavirus/koronaviruksen-tarttuminen-ja-itamisaika> Luettu: 02.04.2021

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2021. Koronavirus COVID-19. Luettavissa: <https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/taudit-ja-torjunta/taudit-ja-taudinaiheuttajat-a-o/koronavirus-covid-19> Luettu: 03.04.2021

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2021. Muuntuneet koronavirukset. Luettavissa: <https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/ajankohtaista/ajankohtaista-koronaviruksesta-covid-19/tarttuminen-ja-suojautuminen-koronavirus/muuntuneet-koronavirukset> Luettu: 03.04.2021

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2021. Oireet ja hoito – koronavirus. Luettavissa: <https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/ajankohtaista/ajankohtaista-koronaviruksesta-covid-19/oireet-ja-hoito-koronavirus> Luettu: 02.04.2021

Terveyden ja hyvinvoinninlaitos 2021. Tilannekatsaus koronaviruksesta. Luettavissa: <https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/ajankohtaista/ajankohtaista-koronaviruksesta-covid-19/tilannekatsaus-koronaviruksesta#tilanne> Luettu: 25.04.2021

Tietoarkisto. Kyselylomakkeen laatiminen. Tampereen Yliopisto. Luettavissa: <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvanti/kyselylomake/laatiminen/>
Luettu: 02.05.2021

Valtioneuvosto 2020. Hallitus on todennut yhteistoiminnassa tasavallan presidentin kanssa Suomen olevan poikkeusoloissa koronavirustilanteen vuoksi. Luettavissa: <https://valtioneuvosto.fi/-/10616/hallitus-totesi-suomen-olevan-poikkeusoloissa-koronavirustilanteen-vuoksi> Luettu: 04.04.2021

Valtioneuvosto 2021. Rajoitukset ja suositukset koronaepidemian aikana. Luettavissa: <https://valtioneuvosto.fi/tietoa-koronaviruksesta/rajoitukset-ja-suositukset>
Luettu: 04.04.2021

Valtioneuvosto 2021. Suunnitelma koronarajoitusten purkamisesta ja tavoiteaikataulusta julkaistu, lausunto- ja kommenttikierros alkaa. Luettavissa: <https://valtioneuvosto.fi/-/10616/suunnitelma-koronarajoitusten-purkamisesta-ja-tavoiteaikataulusta-julkaistu-lausunto-ja-komenttikierros-alkaa> Luettu: 28.04.2021

Vedenpää, V. 2021. Ensimmäiset kesäfestivaalit peruuntuivat – Kuopio tanssii ja soi siirtyy syksyyn, Ruisrock pohtii vaihtoehtoista tapahtumaa. Luettavissa: <https://yle.fi/uutiset/3-11820361> Luettu: 24.05.2021

Vilka, H. 2007. Tutki ja mittaa. Gummerus kirjapaino Oy. Helsinki.

Visit Tampere 2018. Tapahtumajärjestäjän opas. Luettavissa: https://visittampere.fi/wp-content/uploads/2018/09/Tapahtumajarjestajan_opas_verkko.pdf Luettu: 15.03.2021

World Health Organization 2021. Coronavirus disease (COVID-19) pandemic. Luettavissa: https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019?gclid=EAlaIQobChMIgPOA5c6g8AIVi9-yCh3IpgtoEAAYASAAEgJKG_D_BwE Luettu: 28.04.2021

World Health Organization 2020. WHO-convened Global Study of the Origins of SARS-CoV-2. Luettavissa: <https://www.who.int/publications/m/item/who-convened-global-study-of-the-origins-of-sars-cov-2> Luettu: 06.04.2021

Liitteet

Liite 1. Kyselytutkimus

Musiikkifestivaalien terveysturvallisuus.

Hyvä osallistuja,

Olen Haaga-Helia ammattikorkeakoulun opiskelija, matkailun liikkeenjohdon linjalta. Teen opinnäytetyötäni varten kyselytutkimusta musiikkifestivaalien terveysturvallisuudesta ja samalla kartoitan **täysi-ikäisten festivaalikävijöiden näkemystä musiikkifestivaalien terveysturvallisuudesta.**

"Terveysturvallisuus on tartuntatautien ja biouhkien ehkäisemistä, havaitsemista ja torjuntaa." (Sosiaali- ja terveysministeriö)

Pyydän teitä ystävällisesti osallistumaan kyselytutkimukseen. Kysymykset koostuvat pääosin erilaisista väittämistä, joista valitaan parhaiten omaa mielipidettä vastaava numerovaihtoehto asteikolta 1-5. **Otattehan huomioon, että (*) merkittyihin kysymyksiin on vastattava ja kyselyyn vastaaminen vie n. 5 minuuttia vastauksista riippuen.**

Kyselyn tuloksia käsitellään luottamuksellisesti **eikä yksittäistä vastaajaa voida tunnistaa vastausten perusteella.** Pyydän teitä vastaamaan jokaiseen kysymykseen mahdollisimman todenmukaisesti. **Kysely sulkeutuu klo. 21.00 15.05.2021.**

Suuret kiitokset osallistumisestanne!

Ystävällisin terveisin,

Eveliina Leskelä
Haaga-Helia ammattikorkeakoulun restonomiopiskelija
eveliina.leskela@myy.haaga-helia.fi

Seuraava

Ikä *

☐ 18v-22v	☐ 23v-28v	☐ 29v-34v
☐ 35v-40v	☐ 41v-46v	☐ 47v-51v
☐ 52v-56v	☐ 57v-60v	☐ yli 60v

Sukupuoli *

- Nainen
- Mies
- Muu
- En halua vastata

Asuin maakunta *

☐ Uusimaa	☐ Kymenlaakso	☐ Pohjanmaa
☐ Ahvenanmaa	☐ Etelä-Savo	☐ Etelä-Pohjanmaa
☐ Varsinais-Suomi	☐ Pohjois-Savo	☐ Keski-Pohjanmaa
☐ Satakunta	☐ Pohjois-Karjala	☐ Pohjois-Pohjanmaa
☐ Kanta-Häme	☐ Pirkanmaa	☐ Kainuu
☐ Päijät-Häme	☐ Keski-Suomi	☐ Lappi

Oletko sairastanut koronavirustartunnan? *

- Kyllä
- En
- En kommentoi

Seuravaaksi esitetään väittämiä koronaviruksesta, vastaa oman mielipiteesi mukaisesti asteikolla 1-5. 1. Eri mieltä 2. Osittain eri mieltä 3. Ei samaa, eikä eri mieltä 2. Osittain samaa mieltä 5. Samaa mieltä.

Väittämiä koronaviruksesta, vastaa oman mielipiteesi mukaan. *

	1. Eri mieltä	2. Osittain eri mieltä	3. Ei samaa, eikä eri mieltä	4. Osittain samaa mieltä	5. Samaa mieltä
Olen huolissani koronavirustartunnan saamisesta.	☐	☐	☐	☐	☐
Olen ottanut tai aion ottaa koronavirusrokotteen.	☐	☐	☐	☐	☐

Kuinka monella musiikkifestivaaleilla tyypillisesti kävit vuodessa, ennen koronaviruspandemiaa? *

- 1-2
- 3-4
- 5-6
- yli 7

Olitko ostanut pääsylipun vuoden 2020 musiikkifestivaaleille? *

- Kyllä
- En

Mitä teit musiikkifestivaalin lipulle? *

- Peruutin lipun rahanpalautuksena.
- Käytän lipun seuraavilla festivaaleilla.
- Menin festivaaleille.

Kuinka kauan musiikkifestivaali lipun rahanpalautuksessa kesti? *

- Alle kuukausi
- 1-2 kuukautta
- 2-4 kuukautta
- Yli 4 kuukautta

Luettele ne musiikkifestivaalit ja niiden paikkakunnat, joilla kävit vuonna 2020. *

Seuraavaksi esitetään väittämiä terveysturvallisuuden onnistumisesta musiikkifestivaaleilla vuonna 2020 ja omasta kokemuksestasi musiikkifestivaaleilla, vastaa väitteisiin oman mielipiteesi mukaisesti asteikolla 1-5. 1. Eri mieltä 2. Osittain eri mieltä 3. Ei samaa, eikä eri mieltä 4. Osittain samaa mieltä 5. Samaa mieltä

Musiikkifestivaalien terveysturvallisuus vuonna 2020 *

	1. Eri mieltä	2. Osittain eri mieltä	3. Ei samaa, eikä eri mieltä	4. Osittain samaa mieltä	5. Samaa mieltä
Musiikkifestivaaleilla oli useampi sisäänpääsy.	☐	☐	☐	☐	☐
Musiikkifestivaaleilla valvottiin jonojen turvavälejä.	☐	☐	☐	☐	☐
Musiikkifestivaaleilla muistutettiin turvavälien käytöstä.	☐	☐	☐	☐	☐
Musiikkifestivaaleilla huolehdittiin turvavälien toteutumista.	☐	☐	☐	☐	☐
Musiikkifestivaaleilla oli riittävästi tilaa, turvavälien ylläpitämiseen.	☐	☐	☐	☐	☐
Musiikkifestivaaleilla täytyi pitää maskia.	☐	☐	☐	☐	☐
Musiikkifestivaaleilla muistutettiin maskien käytöstä.	☐	☐	☐	☐	☐
Musiikkifestivaaleilla oli saatavilla käsienspesupiste ja käsidesinfointiainetta.	☐	☐	☐	☐	☐
Musiikkifestivaaleilta ei tiedettävästi lähtenyt koronavirus tautitapaukset nousemaan.	☐	☐	☐	☐	☐

Henkilökohtainen kokemus terveysturvallisuudesta musiikkifestivaaleilla. *

	1. Eri mieltä	2. Osittain eri mieltä	3. Ei samaa, eikä eri mieltä	4. Osittain samaa mieltä	5. Samaa mieltä
Olin huolissani koronavirustartunnan saamisesta musiikkifestivaaleilla.	☐	☐	☐	☐	☐
Huoleni koronavirustartunnan saamisesta vaikutti negatiivisesti festivaalikokemukseeni.	☐	☐	☐	☐	☐
Pidin turvaväliä muihin ihmisiin.	☐	☐	☐	☐	☐
Käytin maskia festivaaleilla.	☐	☐	☐	☐	☐
Toivoin että useampi festivaalikävijä olisi käyttänyt maskia.	☐	☐	☐	☐	☐
Huolehdin käsihygieniasta festivaaleilla.	☐	☐	☐	☐	☐
Rajoitukset vaikuttivat negatiivisesti festivaalikokemukseeni.	☐	☐	☐	☐	☐

Vapaa sana

Seuraavassa osiossa esitetään väittämiä vuoden 2021 musiikkifestivaaleista, vastaa oman mielipiteesi mukaisesti asteikolta 1-5. 1. Eri mieltä 2. Osittain eri mieltä 3. Ei samaa, eikä eri mieltä 4. Osittain samaa mieltä 5. Samaa mieltä

Vuoden 2021 musiikkifestivaalit *

	1. Eri mieltä	2. Osittain eri mieltä	3. Ei samaa, eikä eri mieltä	4. Osittain samaa mieltä	5. Samaa mieltä
Aion käydä musiikkifestivaaleilla vuonna 2021, jos niitä päästään järjestämään.	☐	☐	☐	☐	☐
Osallistumispäätökseeni vaikuttaa olenko rokotettu koronavirusta vastaan.	☐	☐	☐	☐	☐
Musiikkifestivaalien sijainti vaikuttaa osallistumispäätökseeni, terveysturvallisuuden kannalta.	☐	☐	☐	☐	☐
Musiikkifestivaalien anniskelurajoitukset vaikuttavat negatiivisesti osallistumispäätökseeni.	☐	☐	☐	☐	☐
Musiikkifestivaalien järjestäminen sisätiloissa vaikuttaa negatiivisesti osallistumispäätökseeni.	☐	☐	☐	☐	☐
Musiikkifestivaalien järjestäminen ulkotiloissa vaikuttaa negatiivisesti osallistumispäätökseeni.	☐	☐	☐	☐	☐
Musiikkifestivaalien osallistujamäärän vähentäminen vaikuttaa negatiivisesti festivaalikokemukseeni.	☐	☐	☐	☐	☐
Musiikkifestivaalien rajoitukset vaikuttaa negatiivisesti festivaalikokemukseeni.	☐	☐	☐	☐	☐
Odotan festivaalijärjestäjältä tarkkaa suhtautumista siisteyteen.	☐	☐	☐	☐	☐
Odotan festivaalijärjestäjältä tarkkaa suhtautumista turvaväleihin.	☐	☐	☐	☐	☐
Odotan festivaalijärjestäjältä tarkkaa suhtautumista osallistujien maskien käyttöön.	☐	☐	☐	☐	☐

Edellinen

Seuraava

Valitse vaihtoehdoista maakunnat, joilla et kävisi musiikkifestivaaleilla, terveysturvallisuussyistä.

☐ Uusimaa	☐ Kanta-Häme	☐ Pohjois-Savo	[
☐ Ahvenanmaa	☐ Päijät-Häme	☐ Pohjois-Karjala	[
☐ Varsinais-Suomi	☐ Kymenlaakso	☐ Pirkanmaa	[
☐ Satakunta	☐ Etelä-Savo	☐ Keski-Suomi	[

Valitse itsellesi kaksi (2) terveysturvallisuustekijää, jotka koet tärkeimmiksi osallistuessasi musiikkifestivaaleille? *

- Käsihygienia
- Maskin käyttö
- Turvavälit
- Saniteettitilojen siisteys
- Henkilökunnan terveysturvallisuuden valvonta
- Hygieniaoikeus
- Festivaalialueen rajaaminen
- Osallistujamäärän rajaaminen pienemmäksi
- Jokin muu, mikä?

Voit valita 2 ja 2 vaihtoehdon väliltä

Valitut vaihtoehdot: 0

Vapaa sana

Edellinen

Lähetä

Tulevaisuuden ja vuoden 2022 musiikkifestivaalit *

	1. Eri mieltä	2. Osittain eri mieltä	3. Ei samaa, eikä eri mieltä	4. Osittain samaa mieltä	5. Samaa mieltä
Koen turvallisemmaksi osallistua festivaaleille vasta 2022.	☐	☐	☐	☐	☐
Koen festivaalikokemuksen normalisoituvan (kuten ennen koronapandemiaa) vuoteen 2022 mennessä.	☐	☐	☐	☐	☐
Aion jatkaa maskin käyttöä musiikkifestivaaleilla satunnaisesti, koronaviruspandemian jälkeen.	☐	☐	☐	☐	☐
Aion jatkaa maskin käyttöä musiikkifestivaaleilla, koronaviruspandemian jälkeen.	☐	☐	☐	☐	☐
Aion ylläpitää yli kahden metrin turvavälejä musiikkifestivaaleilla koronaviruspandemian jälkeen.	☐	☐	☐	☐	☐
Tulevaisuudessa en osallistu festivaaleille ilman selkeitä peruutusehtoja.	☐	☐	☐	☐	☐